

1. בחוק זה -

- "המוסד" - המוסד לביטוח לאומי הפועל על פי חוק זה והתקנות לפיו;
"המועצה" - מועצת המוסד האמורה בסעיף 199 (ב);
"המינהלה" - מינהלת המוסד האמורה בסעיף 199 (ב);
"השר" - שר העבודה;
"בית הדין לביטוח לאומי" - בית הדין האמור בסעיף 224;
"אשתו" - לרבות הידועה בציבור כאשתו והיא גרה עמו;
"גימלה" - כל טובת הנאה שהביטוח לפי חוק זה מעניק אותה;
"ילד" - לרבות ילד חורג וילד מאומץ;

"מדד" - מדד יוקר המחיה שלפיו משתלמת תוספת יוקר לעובדי המדינה;

"עובד" - לרבות בן משפחה, אף אם אין בינו לבין קרובו המעסיקו יחס של עובד ומעביד, ובלבד שהוא עובד כמפעל באופן סדיר ובעבודה שאילולא עשה אותה הוא היתה נעשית בידי עובד; "בן משפחה", לענין זה - אחד ההורים, ילד, נכד, אח או אחות;
"עובד לשעה" - עובד שהקשר בינו לבין מעבידו הוא לזמן פחות משבעה ימים, למעט עובד כאמור שלמעשה נמשך הקשר שבעה ימים או יותר;
"עובד עצמאי", לענין שנת כספים פלונית או חלק ממנה - מי שעסק אותה תקופה במשלח ידו, שלא כעובד, לפחות שתיים עשרה שעות בשבוע במוצאע והכנסתו החדשית הממוצעת ממשלח ידו היא לפחות הסכום הקבוע בלוח א'; לענין זה רשאי השר לקבוע בתקנות -

(1) שיטת חישוב של ממוצעים;

(2) סכום אחר במקום הסכום הקבוע בלוח א';

"תקופת אכשרה" - פרק הזמן הרצוף שבו חייב אדם להיות מבוטח כאחד התנאים לגימלה.

2. לענין חוק זה רואים חבר אגודה שיתופית העובד כמפעל האגודה או מטעמה - כעובד, ואת האגודה - כמעבידו; אולם כחבר אגודה שיתופית שהיא קיבוץ או מושב שיתופי רואים את החבר כעובד, ואת הקיבוץ או המושב השיתופי כמעבידו, אם החבר עוסק בתפקידו במסגרת סידור העבודה ולא על פי התקשרות אישית בינו לבין מעביד אחר, אף אם אין התפקיד מבוצע במפעל האגודה או מטעמה.

3. בחבורת עובדים, בין שהיא תאגיד ובין שאינה תאגיד, רואים לענין חוק זה את כל אחד מבני החבורה כעובדו של האדם שמסר לחבורה את העבודה, אם היו רואים כן אילו היה קיים קשר ישיר בינו לבין כל אחד מבני החבורה.

4. עובד עצמאי שהיה למבוטח שאינו עובד ולא עובד עצמאי, ייחשב כעובד עצמאי עד ליום שבו הודיע הוא למוסד, או המוסד הודיע לו בדואר, על היותו למבוטח כאמור; אולם רשאי המוסד, לפי שיקול דעתו ולבקשת העובד העצמאי או הזכאי לגימלה מכוחו, לראותו כעובד עצמאי או כמבוטח שאינו עובד ולא עובד עצמאי למרות ההודעה האמורה או אף בהעדרה.

* ס"ח תשי"ד, עמ' 6; תשס"ו, עמ' 127; תשי"ז, עמ' 88, עמ' 80, עמ' 178; תשי"ט, עמ' 160; תשי"ך, עמ' 36; תשכ"ב, עמ' 40; תשכ"ג, עמ' 110; תשכ"ד, עמ' 8, עמ' 121; תשכ"ה, עמ' 130, עמ' 208, עמ' 289; תשכ"ז, עמ' 86.

פרק ב': ביטוח זקנה וביטוח חיים

סימן א': הוראות כלליות

הגדרות

5. בפרק זה –

“אלמנה” – מי שהיתה אשתו של המבוטח בשעת פטירתו, להוציא –

(1) מי שהיתה אשתו פחות משנה, ואם היא בת חמישים וחמש ומעלה – פחות

מחצי שנה, ולא ילדה לו ילד;

(2) מי שכחמש השנים האחרונות שלפני פטירת המבוטח היתה נפרדת ממנו

שלוש שנים לפחות ובכללן שנים עשר חדשים שלפני פטירת המבוטח ולא היתה

זכאית למזונות ממנו על פי פסק דין של בית משפט או בית דין מוסמך או על

פי הסכם בכתב, או שהמבוטח לא נשא למעשה במזונותיה תוך שנים עשר

החדשים שלפני פטירתו;

“אלמן” – מי שהיה בעלה של המבוטחת בשעת פטירתה שנה אחת לפחות וכל פרנסתו

עליה, אם היה אותה שעה בן חמישים וחמש ומעלה או אם אינו מסוגל לכלכל עצמו;

“ילד” – לרבות נכד שכל פרנסתו על המבוטח, ובלבד שלא מלאו להם שמונה עשרה שנה,

או שאינם מסוגלים לכלכל עצמם ואין להם הכנסה ממקור אחר כדי מחייתם.

חישוב תקופת קצבה

6. נוצרה זכות לקצבה לפי פרק זה או לתוספת קצבה, בין האחד בחודש לבין החמישה-

עשר בו, תשולם הקצבה או התוספת כאילו נוצרה הזכות באחד בחודש; נוצרה הזכות בין

הששה עשר בחודש לבין היום האחרון שבו – תשולם הקצבה או התוספת כאילו נוצרה

הזכות באחד בחודש שלאחריו.

סימן ב': מבוטחים

מיהו מבוטח

7. תושב ישראל שמלאו לו שמונה עשרה שנה מבוטח לפי פרק זה, להוציא –

(1) מי שביום י"א בכסלו תשי"ד (18 בנובמבר 1953) היה בן ששים ושבע

ומעלה;

(2) מי שנעשה תושב ישראל לראשונה לאחר י"א בכסלו תשי"ד (18 בנובמבר

1953) וביום שנעשה תושב היה –

(א) בגבר – בן ששים ומעלה;

(ב) באשה שעוד לא מלאו לה ששים שנה ביום י"ד בניסן תשכ"ה

(16 באפריל 1965) – בת ששים ומעלה, ובאשה שכבר מלאו לה ששים

שנה ביום האמור – בת חמישים וחמש ומעלה.

עקרת בית

8. (א) אשה נשואה שבעלה מבוטח לפי פרק זה והיא עובדת במשק ביתה בלבד או

שאינה עובדת ולא עובדת עצמאית (בחוק זה – עקרת בית) אינה מבוטחת לפי פרק זה,

על אף האמור בסעיף 7; אולם המוסד רשאי, אם נתבקש לעשות כן, לבטחה או להפסיק

ביטוחה לפי תנאים שנקבעו בתקנות.

(ב) הוראת סעיף קטן (א) לא תחול על עקרת בית שזו שנתיים נעלמו עקבות בעלה

או שהוא נמצא שלא בהסכמתה תקופה כאמור בחוץ לארץ ולא נשא במזונותיה.

אלמנה בת-קצבה

9. אלמנה שאינה עובדת ואינה עובדת עצמאית ומגיעה לה קצבה לפי פרטים 1 עד 4

בלוח ד' או לפי סעיף 76 (1) עד (5), אינה מבוטחת לפי פרק זה, על אף האמור בסעיף 7;

אולם המוסד רשאי, אם נתבקש לעשות כן, לבטחה או להפסיק ביטוחה לפי תנאים שנקבעו

בתקנות.

סוגים מיוחדים

10. השר רשאי לקבוע בתקנות סוגי בני אדם שעל אף האמור בסעיף 7 לא יהיו מבוטחים

לפי פרק זה; אולם המוסד רשאי, אם נתבקש לעשות כן, לבטח אדם מאלה או להפסיק

ביטוחו לפי תנאים שנקבעו בתקנות.

סימן ג': ביטוח זקנה

11. מבוטח שהגיע לגיל קצבת זקנה ישלם לו המוסד קצבה חדשית המורכבת מקצבת יסוד כאמור בסעיף 16 ומתוספת יוקר עליה לפי סעיף 141. קצבת זקנה
12. הגיל לקצבת זקנה הוא שבעים בגבר וששים וחמש באשה, ואולם —
(1) מבוטח שפרש מכל משלח יד — גילו לקצבת זקנה הוא ששים וחמש ומעלה בגבר וששים ומעלה באשה;
(2) מבוטח שפרש מכל משלח יד לאחר שעבד בארץ, בעבודה שהשר קבע אותה בתקנות מעבודה מפרכת, פרק זמן שנקבע בתקנות לגבי אותה עבודה — גילו לקצבת זקנה הוא גיל כאמור בפסקה (1) פחות מספר חדשים שהוא פי שנים ממספר שנות עבודתו כאמור, ובלבד שגיל הקצבה לא יקדם מששים ושתיים בגבר וחמישים ושבע באשה. גיל קצבת זקנה
13. המוסד יראה מבוטח כמי שפרש מכל משלח יד אף אם לפי דעת המוסד הוא עובד מזמן לזמן או התעסקותו במשלח יד צומצמה במידה ניכרת ואינה סותרת את המושג פרישה, ובלבד שהכנסתו השנתית מעבודה או מהתעסקות כאמור אינה עולה על הסכום המתאים שבלוח ב'. חוקת פרישה
14. השר, באישור ועדת העבודה של הכנסת, רשאי לקבוע —
(1) בתקנות, סוגי מקרים בנוסף על האמורים בסעיף 13 שבהם רשאי המוסד, לפי שיקול דעתו, לראות מבוטח כמי שפרש מכל משלח יד;
(2) בשים לב לתנודות בשכר העבודה, סכומים אחרים, במקום האמורים בלוח ב' ומיום שקבע. סמכויות השר לענין פרישה
15. (א) תקופת האכשרה המזכה לקצבת זקנה היא חמש שנות ביטוח; ואולם במבוטח שביום י"א בכסלו תשי"ד (18 בנובמבר 1953) היה למעלה מכן ששים או למעלה מבת חמישים וחמש תקופת האכשרה היא שלוש שנות ביטוח.
(ב) גרושה שביום הגירושין היתה בת חמישים וחמש ומעלה לא תזדקק לתקופת אכשרה לפי סעיף קטן (א) אלא אם היתה מבוטחת ערב הגירושין ולא נרשמה לפי ההוראות בדבר רישום החלות עליה לפי סעיף 193. תקופת אכשרה
16. שיעורי קצבת היסוד הם כאמור בלוח ג'; השר רשאי להגדילם בצו לאחר התייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת העבודה של הכנסת. שיעורי קצבת היסוד
17. אלה בגדר תלויים במבוטח לענין סימן זה:
(1) אשתו שנתמלאו בה כל אלה:
(א) ילדה לו ילד או שהיא אשתו שנה אחת לפחות;
(ב) היא בת ארבעים וחמש ומעלה או שיש עמה ילד שלו או שאינה מסוגלת לכלכל עצמה;
(ג) עיקר פרנסתה עליו או שהוא חייב במזונותיה לפי פסק דין של בית משפט או בית דין מוסמך ואין לה מקור הכנסה אחר כדי מחייתה;
(2) ילדו;
(3) מי שהוא בעלה של מבוטחת שנה אחת לפחות וכל פרנסתו עליה, ובקרות המקרה המזכה לגימלה היה בן חמישים וחמש ומעלה או שאיננו מסוגל לכלכל עצמו. תלויים

18. היה אדם מבוטח יותר מעשר שנים לפני היום שבו הגיעה לו לראשונה קצבת זקנה, תוגדל הקצבה ב-2% לכל שנת ביטוח שלמעלה מעשר שנות הביטוח הראשונות שבעדה שולמו דמי הביטוח, אך לא תוגדל מכוח סעיף זה ביותר מ-50%.
- תוספת ותק
19. מבוטח שלא פרש מכל משלח יד לאחר שהגיע לגיל שבו היה זכאי לקצבת זקנה אילו פרש מכל משלח יד, תוגדל הקצבה שהוא זכאי לה לפי הסעיפים הקודמים ב-5% לכל שנה שבה המשיך במשלח יד ושבעדה שולמו דמי הביטוח, אך לא תוגדל מכוח סעיף זה ביותר מ-25%.
- תוספת דחיית פרישה
20. היה המבוטח זכאי לקצבה וחדלו להתקיים בו תנאי הזכאות לקצבה בהתאם לסעיף 12, יופסק תשלום הקצבה; חזר המבוטח ונעשה זכאי לקצבה, יחודש תשלום הקצבה; שנות העבודה שבהן הופסק תשלום הקצבה כאמור יבואו במנין השנים לענין הגדלת הקצבה לפי סעיף 19.
- מבוטח שחדל להיות זכאי

סימן ד': ביטוח חיים

21. נפטר מבוטח, ישלם המוסד גימלה המורכבת מגימלת יסוד כאמור בסעיף 23 ומתוספת יוקר עליה לפי סעיף 141.
- גימלת שאירים
22. (א) תקופת האכשרה המזכה לגימלת שאירים לפי סעיף 21 היא שנה אחת.
(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו אם הנפטר הוא אחד מאלה:
(1) מבוטח שעדיין לא מלאה שנה מהיום שנעשה לראשונה תושב ישראל;
(2) מבוטח שעדיין לא מלאו לו תשע עשרה שנה;
(3) גרושה או אלמנה שנפטרה תוך שנה מיום שנתגרשה או נתאלמנה.
- תקופת אכשרה
23. (א) שיעורי גימלת היסוד הם כאמור בלוח ד'.
(ב) סך כל גימלאות היסוד שישולמו בזכות מבוטח אחד לפי סימן זה לא יעלה על הגבול האמור בפרט 10 בלוח ד', ובלבד שלא יהיה קטן מן המענק המשתלם לפי פרט 5 בלוח ד'.
(ג) השר רשאי, לאחר התייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת העבודה של הכנסת, להגדיל בצו את שיעורי הגימלאות האמורים בלוח ד' ואת סכומי הגבול הנקובים בפרט 10 שבו.
- שיעורי גימלת היסוד
24. היה המבוטח שבזכותו משתלמת הגימלה מבוטח יותר מעשר שנים ושולמו כל דמי הביטוח, יוגדלו הגימלאות המשתלמות לפי לוח ד' ב-2% לכל שנת ביטוח שלמעלה מעשר שנות הביטוח הראשונות שבעדה שולמו דמי הביטוח, אך לא תוגדל גימלה מכוח סעיף זה ביותר מ-50%.
- תוספת ותק
25. היו תובעים קצבה יותר מאדם אחד ובגלל הוראות סעיף 23 (ב) אי אפשר לספק את תביעותיהם במלואן, יפסק בית הדין לביטוח לאומי למי ישלמו את הקצבה או כיצד תחולק הקצבה, בהתחשב במצבם של התובעים; אולם אם הוגש הסכם בכתב של התובעים בענין תשלום הקצבה או חלוקתה, תשולם הקצבה, או תחולק, לפי ההסכם.
- תביעות קצבה מעל הגבול
26. אלמנה הזכאית למענק לפי לוח ד' שלא עקב נישואיה, שוב לא תהא זכאית לקצבה בזכותו של אותו מבוטח; אולם אלמנה שחדלה להיות מסוגלת לכלכל עצמה תוך שנה מפטירת המבוטח או שילדה לו ילד אחרי מותו תהיה זכאית לקצבה החל מיום פטירתו של המבוטח והמענק ששולם לה ייזקק על חשבון הקצבה המגיע לה.
- חידוש זכות אלמנה לקצבה

27. (א) אלמנה הזכאית למענק לפי לוח ד' עקב גישואיה, זכותה לקצבה תפקע, אולם אם חדלה להיות נשואה לפני תום שנתיים מהיום שבו חזרה ונישאה, או שתוך תקופה זו החלו הליכי גירושין בינה לבין בעלה בפני בית דין או בית משפט, תהא זכאית מחדש לקצבה החל מהיום שבו חדלה להיות נשואה כאמור, והמענק ששולם לה ייזקף על חשבון הקצבה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאי השר לקבוע בתקנות סוגי מקרים ותנאים שבהם לא תפקע זכותה לקצבה של האלמנה שחזרה ונישאה.

(ג) אלמנה שהתנאים האמורים בסעיף קטן (א) לחידוש מתן הקצבה נתקיימו בה בתקופה שבין כ"א באדר ב' תשכ"ב (1 באפריל 1962) לבין י"ד בניסן תשכ"ה (16 באפריל 1965) זכאית לקצבה מהיום הנזכר אחרון.

(ד) הוראות סעיף זה יחולו גם על אלמן, בתיאומים לפי הענין.

28. השר רשאי לקבוע בתקנות לידי מי ישלמו את הקצבה לילדים לפי פרט 9 בלוח ד', ואם אין היא משתלמת במלואה לידי אדם אחד — כיצד יחלקוה.

תקנות לענין
ילדים

29. נפטר אחד המנויים להלן, היינו —

דמי קבורה

(1) המבוטח;

(2) בן-זוגו או ילדו של המבוטח;

(3) בן-זוגו או ילדו של מי שנפטר מבוטח;

(4) מבוטח לפי פרק ג' בלבד שנפטר כתוצאה מפגיעה בעבודה —

ישלם המוסד לרשות המקומית או למוסד הציבורי שטיפלו בקבורת המת דמי קבורה בסכום ולפי השיטה שנקבעו בתקנות באישור ועדת הכספים של הכנסת.

30. הוראות סימן זה לא יחולו על מי שנפטר כתוצאה ישירה מפעולות מלחמה.

סייג לתחולה

פרק ג': ביטוח נפגעי עבודה

סימן א': מבוטחים ותנאים לביטוח

31. (א) אלה המבוטחים לפי פרק זה:

מיהו מבוטח

(1) עובד, למעט שוטר כמשמעותו בחוק המשטרה (נכים ונספים), תשט"ו—

1955¹, וסוהר כמשמעותו בחוק שירות בתי הסוהר (נכים ונספים), תש"ך—1960²;

(2) עובד עצמאי, למעט מי שנמנה עם סוג אנשים שהוצאו, בתקנות ולאחר

התייעצות בוועדת העבודה של הכנסת, מכלל עובדים עצמאיים לענין סעיף זה;

(3) אדם המצוי בהכשרה מקצועית או בשיוקם מקצועי, במקום או אצל אדם

שאושרו לכך בתקנות;

(4) אדם הנבחן לפי סעיף 22 לחוק החניכות, תשי"ג—1953³, או לפי הפרק

השלישי לחוק שירות התעסוקה, תשי"ט—1959⁴, והוא בשעת הבחינה בלבד;

(5) חבר מגן דוד אדום בישראל, וכן חבר בארגון לעזרה ראשונה או למגיעת

נזקים לגוף או לרכוש, שאושר לענין סעיף זה על ידי השר בהודעה שפורסמה

1 ס"ח תשט"ו, עמ' 74.

2 ס"ח תש"ך, עמ' 37.

3 ס"ח תשי"ג, עמ' 108.

4 ס"ח תשי"ט, עמ' 32.

- (6) מי שמתאמן לפי חוק שירות עבודה בשעת חירום, תשכ"ז—1967⁵;
 (7) אסיר או עציר העובד בעבודה שאינה מן השירותים שנקבעו בתקנות כשירותים רגילים של בית סוהר או של מקום מעצר;
 (8) חוסה כמעון על פי פקודת העבריינים הצעירים, 1937⁶, העובד בעבודה שאינה מן השירותים שנקבעו בתקנות כשירותים רגילים של מעון כאמור;
 (9) חבר הכנסת.

(ב) לגבי מבוטח לפי פסקאות (3) עד (8) של סעיף קטן (א) יראו כמעביד את מי שהשר יקבע בתקנות, ולגבי מבוטח לפי פסקה (9) יראו כמעבידו את החייב בתשלום השכר לו.

עובד בחוץ לארץ

32. (א) העובד בחוץ לארץ מבוטח לפי פרק זה אם הוא ומעבידו הם תושבי ישראל וחווה העבודה נקשר בישראל, או אף אם חווה העבודה לא נקשר בישראל ובמקום העבודה אין ביטוח נפגעי עבודה חובה לפי החוק וגמסרה הודעה על קיומו של החוזה כפי שנקבע בתקנות.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), אם שהה העובד בחוץ לארץ תקופה העולה על חמש שנים רצופות, לא יהיה מבוטח לפי פרק זה אם לא הותר ביטוחו על ידי השר, או על ידי מי שהוסמך לכך על ידיו, בתקופת עבודתו בחוץ לארץ שלאחר חמש השנים.

חובת רישום לעובד עצמאי ולעובד לשעה

33. (א) לגבי עובד עצמאי, תנאי לגימלה לפי פרק זה הוא שהמבוטח היה בעת הפגיעה רשום במוסד כעובד עצמאי או שעשה את המוטל עליו כדי להירשם.

(ב) לגבי עובד לשעה בעבודה שאינה לצורך עסקו או משלח ידו של מעביד, תנאי לגימלה לפי פרק זה הוא שהמבוטח היה בעת הפגיעה רשום במוסד כעובד לשעה שלא לצורך עסקו או משלח ידו של מעביד.

הוראות מיוחדות לסוגי מבוטחים

34. השר רשאי לקבוע בתקנות, הן בדרך כלל והן לסוגים, הוראות מיוחדות, שכוחן יפה על אף האמור בפרק זה ובפרק ז', בקשר לביטוחם של —

- (1) עובד חלקי, עובד לשעה, או עובד מזמן לזמן מרצונו הוא ואין עיקר קיומו על שכר עבודה;
- (2) עובד ככלי שיט;
- (3) עובד ככלי טיס;
- (4) מבוטח כאמור בסעיף 32;
- (5) עובד בישראל בשירות דיפלומטי או קונסולרי של מדינת חוץ;
- (6) מבוטח לפי פסקאות (2) עד (9) של סעיף 31.

סימן ב': פגיעות בעבודה

הגדרות

35. בחוק זה, במבוטח —
 "פגיעה בעבודה" — תאונת עבודה או מחלת מקצוע;
 "תאונת עבודה" — תאונה שאירעה תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו אצל מעבידו או מטעמו, ובעובד עצמאי — תוך כדי עיסוקו במשלח ידו ועקב עיסוקו במשלח ידו;
 "מחלת מקצוע" — מחלה שנקבעה כמחלת מקצוע בתקנות לפי סעיף 41 והוא חלה בה, בהיותה קבועה כמחלת מקצוע, עקב עבודתו אצל מעבידו או מטעמו, ובעובד עצמאי — עקב עיסוקו במשלח ידו.

⁵ ס"ח תשכ"ז, עמ' 86.

⁶ ע"ר 1937, תוס' 1, עמ' 121.

- (1) אירעה תוך כדי נסיעתו או הליכתו של המבוטח לעבודה ממעונו או ממקום בו הוא לן אף אם אינו מעונו או מן העבודה למעונו, או ממקום עבודה אחד למשנהו, ועקב נסיעתו או הליכתו זו;
- (2) אירעה תוך כדי עבודתו של המבוטח, במקום העבודה או בסביבתו הקרובה ביותר, בעשותו להצלת גוף או רכוש או למניעת נזק או סכנה לגוף או לרכוש;
- (3) אירעה למבוטח שהוא עובד, בהפסקה שנקבעה על דעת המעביד ושאינה עולה על שלוש שעות, במקום שבו המבוטח או העובדים במקום עבודתו סועדים, או תוך כדי נסיעתו או הליכתו למקום כאמור מהעבודה או בחזרה ממנו לעבודה ועקב נסיעתו או הליכתו זו;
- (4) אירעה למבוטח שהוא עובד, במקום שבו משתלם שכרו, או תוך כדי נסיעתו או הליכתו למקום כאמור ועקב נסיעתו או הליכתו זו ונתקיימו התנאים שנקבעו לכך בתקנות;
- (5) אירעה למבוטח שהוא עובד, תוך כדי מילוי תפקידו כחבר ועד עובדים שבמקום עבודתו ועקב מילוי תפקידו כאמור ונתקיימו התנאים שנקבעו לכך בתקנות; לענין זה דין חבר ועד מושב עובדים כדין חבר ועד עובדים.

הפסקה וסטיה

37. (א) תאונה שאירעה תוך כדי נסיעה או הליכה בנסיבות האמורות בפסקאות (1), (3) או (4) של סעיף 36 אין רואים אותה כתאונה בעבודה אם המבוטח הפסיק את הנסיעה או ההליכה הפסקה של ממש או סטה מהדרך המקובלת, כשהפסקה או הסטייה לא היו למטרה הכרוכה במילוי חובותיו של המבוטח כלפי מעבידו, או — לענין פסקה (1) האמורה — בעיסוקו במשלח ידו כעובד עצמאי, או אם יש לייחס את התאונה בעיקר לרשלנותו הפושעת של המבוטח ולא נגרם על-ידיה אי-כושר עבודה לארבעה שבועות לפחות, נכות או מוות.
- (ב) בנסיבות האמורות בפסקה (1) של סעיף 36 לא יראו כהפסקה או כסטייה של ממש לענין סעיף קטן (א) אם עשה זאת המבוטח כדי ללוות ילדו לגן ילדים או למעון ילדים או להשיבו משם.

השלנות

38. אין רואים תאונה כתאונת עבודה אם אירעה בעת שהמבוטח נהג ברשלנות שלא בהתאם להוראה חוקית ביחס לעבודתו שהובאה לידיעת העובדים במקום עבודתו, או שלא בהתאם להוראות שניתנו לו מאת מעבידו או מאת מי שנהג להורות לו בענין עבודתו, אלא אם כתוצאה מאותה תאונה נפטר המבוטח או נעשה נכה או לא מסוגל לעבודתו או לעבודה מתאימה אחרת ארבעה שבועות לפחות ואלא אם היו רואים את התאונה כתאונת עבודה לולא נהג כאמור.

חוקת סיבתיות

39. תאונה שאירעה לעובד תוך כדי עבודה רואים אותה כתאונה שאירעה גם עקב העבודה, אם לא הוכח ההיפך; אולם תאונה שאינה תוצאה של גורמים חיצוניים הנראים לעין, בין שאירעה לעובד ובין לעובד עצמאי, אין רואים אותה כתאונת עבודה אם הוכח כי השפעת העבודה על אירוע התאונה היתה פחותה הרבה מהשפעת גורמים אחרים.

בקע מפשעתי

40. אין רואים בבקע מפשעתי תוצאה מפגיעה בעבודה אלא אם —
- (1) הופעת הבקע באה תוך כדי העבודה כתוצאה ממאמץ לא רגיל או עקב פגיעה במישרין באזור קיר הבטן;
 - (2) עקב הופעת הבקע הפסיק המבוטח את עבודתו וקיבל טיפול רפואי תוך שבועים ושתיים שעות מהופעת הבקע;

(3) הודעה על התקף כאבים עקב הבקע נמסרה למוסד או למעביד תוך שבעים ושתיים שעות מהופעתם, להוציא ימי מנוחה שבועית, חג או שבתון שעל פי חיקוק, נוהג, חוזה עבודה או הסכם קיבוצי אין המבוטח עובד בהם; אולם המוסד רשאי, לפי שיקול דעתו, לראות בבקע תוצאה מפגיעה בעבודה אף אם לא נמסרה הודעה כאמור.

41. (א) השר רשאי, לאחר התייעצות בשר הבריאות, לקבוע בתקנות שמחלה פלונית היא מיום פלוני מחלת מקצוע, בין לגבי כל המבוטחים לפי פרק זה ובין לגבי סוג מבוטחים, אם לפי אופיה וגורמיה של אותה מחלה יש לראותה, לדעתו, כסיכון מקצועי.
- (ב) השר רשאי, לאחר התייעצות בשר הבריאות, לקבוע בתקנות נסיבות שבהן מחלה פלונית היא כחוקת מחלה שבה חלה המבוטח עקב עבודתו כל עוד לא הוכח ההיפך.
- (ג) אדם שנעשה לראשונה לא מסוגל לעבודתו עקב מחלה פלונית בטרם היתה קבועה כמחלת מקצוע, רואים אותו כמי שחלה באותה מחלה בטרם היתה קבועה כאמור.

סימן ג': גימלאות בעין

42. פגיעה בעבודה מזכה את המבוטח לריפוי, להחלמה, לשיקום רפואי ולשיקום מקצועי, בהתאם להוראות סימן זה; "ריפוי", לענין סימן זה – לרבות אשפוז, רפואות ומכשירים אורתופדיים ותרופטיים, הספקתם, תיקונם או החלפתם.

43. (א) ריפוי יינתן במידה שהפגיעה בעבודה ותוצאותיה מחייבות לתת; היקפו ודרכו של הריפוי ייקבעו בתקנות.
- (ב) היה אדם זכאי לגימלה שבסעיף זה, ידאג המוסד להסיעו למקום שבו תינתן הגימלה ולהחזירו ממנו, או ישלם לו דמי הנסיעה, והכל במידה ובאופן שנקבעו בתקנות.
- (ג) המוסד רשאי, במסגרת התקנות ובאישור השר, לתת בעניני ריפוי והסעה הוראות משלימות שיפורסמו בדרך שירור השר.
- (ד) תקנות לפי סעיף זה יותקנו בהתייעצות עם שר הבריאות וטעונות אישור ועדת העבודה של הכנסת.

44. החלמה, שיקום רפואי ושיקום מקצועי יינתנו במידה ובאופן שנקבעו בתקנות ובהוראות המוסד שניתנו במסגרת התקנות ואושרו על ידי השר ופורסמו בדרך שהורה.

45. (א) ריפוי, החלמה ושיקום רפואי יינתנו באחת הדרכים האלה או בצירופיהן:

- (1) באמצעות שירותי הבריאות של המדינה;
 - (2) על ידי המוסד באישור הממשלה;
 - (3) באמצעות גוף שהשר הסמיכו כשירות רפואי לאחר שהתייעץ בשר הבריאות.
- (ב) השר רשאי, לאחר התייעצות בשר הבריאות, לקבוע בתקנות –
- (1) תנאים להסמכת שירות רפואי;
 - (2) הוראות בדבר הפיקוח על שירות רפואי מוסמך.
 - (ג) בהסמיכו שירות רפואי רשאי השר לקבוע סייגים לסמיכות.
 - (ד) השר רשאי, לאחר התייעצות בשר הבריאות, לבטל את הסמכתו של שירות רפואי אם נוכח באחד מאלה:

- (1) התנאים שנקבעו על פי סעיף קטן (ב) (1) אינם מתקיימים בו עוד;
- (2) אין השירות הרפואי ממלא אחרי התקנות שהותקנו לפי חוק זה;
- (3) השירות עובר על הסייגים שנקבעו לסמיכותו.

46. שיקום מקצועי יינתן על ידי המוסד במישרין או באמצעות שירותי המדינה או באמצעות גוף שהשר הסמיכו לכך. דרכים למתן שיקום מקצועי
47. היחסים בין המוסד ובין מי שבאמצעותו ניתנות גימלאות בעין לפי סימן זה, והחובות והזכויות ההדדיות, ייקבעו בהסכם שאישר השר במידה שלא קבע אותם בתקנות. יחסי המוסד עם בוחן הגימלאות

סימן ד': דמי פגיעה

48. (א) מבוטח שפגיעה בעבודה גרמה לו שאיגו מסוגל לעבודתו ואף לא לעבודה מתאימה אחרת, ישלם לו המוסד דמי פגיעה בעד פרק הזמן שאינו מסוגל כאמור אם לא עסק למעשה בכל עבודה והוא בזקק לטיפול רפואי, לשיקום או להחלמה. הזכות ותחומיה
- (ב) לא ישולמו בקשר לפגיעה אחת יותר מדמי פגיעה בעד עשרים וששה שבועות.
49. (א) בעד יום הפגיעה לא ישולמו דמי פגיעה, אולם המעביד ישלם לנפגע שכר אותו יום. שלושה ימים ראשונים
- (ב) בעד שני הימים הראשונים שלאחר יום הפגיעה, בהם לא היה המבוטח מסוגל לעבודתו, ואף לא לעבודה מתאימה אחרת, כתוצאה מהפגיעה, לא ישולמו דמי הפגיעה אלא אם לא היה המבוטח מסוגל לעבודה כאמור שנים עשר יום לפחות בנוסף על יום הפגיעה.
50. מבוטח שעדיין אינו מסוגל לעבודתו, אך התחיל לעבוד על פי תעודת רופא שהוסמך לכך על ידי המוסד הקובעת כי העבודה עשויה להחיש את החלמתו, לא יפסיד עקב העבודה בלבד את הזכות לדמי פגיעה, על אף האמור בסעיף 49. עבודה המחישה החלמה
51. מבוטח שמעבידו משלם דמי ביטוח מופחתים על פי סעיף 162 לא ישולמו לו דמי פגיעה בקשר לפגיעה בעבודה, אך הוא זכאי לתמורת דמי פגיעה ממעבידו. המקבל תמורת דמי פגיעה
52. לאסיר או לעציר, או למי שנמצא במוסד או במעצר על פי פקודת העבריינים הצעירים, 1937, לא ישולמו דמי פגיעה. אסיר ועציר
53. (א) דמי פגיעה ליום הם שלושה רבעים משכר עבודתו הרגיל של המבוטח, אך לא יותר מהסכום הנקוב בלוח ה'. שיעור דמי פגיעה
- (ב) השר רשאי, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לשנות את הסכום האמור בשים לב לתנודות בשכר העבודה.
54. (א) שכר העבודה הרגיל, לענין סעיף 53, הוא הסכום היוצא מחלוקת הכנסת המבוטח, ברבע השנה שקדם ליום שבעדו מגיעים לראשונה דמי פגיעה, בתשעים. חישוב שכר עבודה רגיל
- (ב) "הכנסה", לענין סעיף זה –
- (1) במבוטח לפי סעיף 31 (א) (1) – ההכנסה שממנה מגיעים דמי ביטוח;
- (2) במבוטח אחר שלפי סעיף 31 (א) – ההכנסה ששימשה יסוד לחישוב דמי הביטוח בעד רבע השנה האמור בסעיף קטן (א),
- והכל לרבות אותו סכום שהיו מגיעים ממנו דמי ביטוח אלמלא המקסימום הקבוע לתשלום דמי ביטוח; לענין זה רואים קצבה לפי פרק ו' כסכום שמגיעים ממנו דמי ביטוח.
55. מבוטח שאירעה לו פגיעה בעבודה כעובד, הכנסותיו כעובד עצמאי לא יובאו בחשבון לצורך חישוב שכר עבודתו הרגיל לענין פרק זה אלא אם נתמלאו בו התנאים שהיו מזכים אותו לגימלה לפי פרק זה אילו נפגע בעבודתו כעובד עצמאי. עובד שהוא גם עובד עצמאי

- (1) הוראות נוספות ומשלימות בדבר חישוב שכר העבודה הרגיל לענין סימן זה;
- (2) הוראות לחישוב שכר העבודה הרגיל במקרים שבהם לדעתו החישוב לפי סעיף 54 לא ישקף נאמנה את שכר העבודה הרגיל של המבוטח;
- (3) הוראות בדבר חישוב התקופה של רבע השנה לענין סעיף 54.

תקופות שאינן רצופות

57. היו משתלמים דמי פגיעה עקב פגיעה אחת בעבודה בעד תקופות שאינן רצופות, יוגדלו או יוקטנו דמי הפגיעה בעד כל תקופת תשלום שלאחר תקופת התשלום הראשונה בהתאם לתנודה בין המדד שהיה קיים ביום האחרון של תקופת התשלום הראשונה לבין המדד הקיים ביום הראשון לכל תקופת תשלום נוספת, ובלבד שלא יעלו על המקסימום שנקבע לפי סעיף 53 לגבי החודש שבעדו משתלמים דמי הפגיעה.

דמי פגיעה מופחתים

58. (א) המוסד ישלם דמי פגיעה מופחתים לעובד עצמאי שמחמת אי-כושר חלקי לעבודתו או לעבודה מתאימה אחרת שנגרם מפגיעה בעבודה צימצם את עבודתו בארבע שעות או יותר ליום עבודה.

(ב) דמי פגיעה מופחתים יהיו, לגבי כל יום שבעדו הם משתלמים, חלק יחסי מדמי הפגיעה לפי סימן זה, באותו יחס שבין מספר שעות העבודה שהמבוטח עבד באותו יום למספר שעות העבודה שהיה המבוטח עובד באותו יום אלמלא הפגיעה בעבודה, ובלבד שלא ישולמו דמי פגיעה מופחתים בקשר לפגיעה אחת בעבודה יותר מאשר בעד עשרים וששה שבועות.

(ג) לענין סעיף זה לא יובא בחשבון כיום עבודה מלא של המבוטח פרק זמן העודף על שמונה שעות עבודה.

(ד) השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות נוספות ומשלימות בדבר דרכי חישוב דמי הפגיעה המופחתים.

סימן ה': קצבה או מענק לנכה

נכה מיהו

59. נכה הוא מבוטח שעקב פגיעה בעבודה נפגע כשרו לעבודה וכתוצאה מכך אינו מסוגל לעשות עבודה שכן גילו ומינו מסוגל לעשותה; בקביעת העובדה אם פלוני הוא נכה אפשר להביא בחשבון מום מכער.

זכות לקצבה או מענק

60. נסתיימה תקופת דמי הפגיעה לפי סימן ד' והמבוטח נמצא נכה כתוצאה מן הפגיעה בעבודה, ישלם לו המוסד קצבה או מענק לפי סימן זה.

קביעת דרגת נכות

61. (א) רופא או ועדה רפואית יקבעו לפי בקשת הנכה או המוסד, הכל כפי שנקבע בתקנות, את דרגת הנכות לענין סימן זה לפי מבחנים ובהתאם לעקרונות שהשר קבע בתקנות לאחר התייעצות בשר הבריאות.

(ב) אופן מינויים של רופאים ואופן הרכבת ועדות רפואיות וסדרי עבודתן ייקבעו בתקנות.

דרגת נכות שאינה יציבה

62. על אף האמור בסעיף 61 רשאים הרופא או הועדה הרפואית לקבוע דרגת נכות לזמן מוגבל או דרגת נכות זמנית (לכל אחת משתיהן ייקרא להלן – דרגת נכות שאינה יציבה) אף בשיעור העולה על הקבוע במבחנים, ובלבד שהקביעה לא תעלה על 100% ולא תהיה ליותר משנה אחת.

63. (א) בקביעת דרגת נכות לא ישימו לב לכל מום, פגם או ליקוי מלידה או כתוצאה ממחלה, מתאונה או מכל סיבה אחרת שהיו לפני הפגיעה שבקשר אתה מוערכת דרגת הנכות, וכן לכל מום, פגם או ליקוי שבאו ממחלה, מתאונה או מכל סיבה אחרת אחרי פגיעה בעבודה כאמור אם אינם תוצאה ישירה מאותה פגיעה בעבודה.

(ב) השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות מיוחדות בדבר חישוב דרגת הנכות לענין סעיף קטן (א) לגבי כלל הנכים או לסוגים.

64. (א) הרואה עצמו נפגע על ידי החלטה של רופא או של ועדה רפואית, רשאי, בתנאים שנקבעו בתקנות, לערור עליה לפני הועדה הרפואית לעררים.

(ב) אופן הרכבתה של הועדה הרפואית לעררים, סמכויותיה וסדרי עבודתה ייקבעו בתקנות.

65. קביעת דרגת הנכות לפי סעיפים 61 או 64 היא תנאי מוקדם לכל תובענה לענין סימן זה בפני בית הדין לביטוח לאומי; הקביעה תחייב את בית הדין.

66. (א) נכה שדרגת נכותו פחותה מ-25% ואינה פחותה מ-5%, ישלם לו המוסד מענק בסכום המתקבל מהכפלת מספר האחוזים בשלוש ובדמי הפגיעה לשבוע ימים שהיו מגיעים לו לפי סימן ד' אילו היה בלתי מסוגל לעבודה.

(ב) נכה כאמור שבעת הפגיעה בעבודה טרם מלאו לו עשרים ואחת שנה, ישולם לו המענק בשיעור מוגדל כפי שייקבע בתקנות.

(ג) אם המדד ביום שבו נקבעה דרגת נכות לנכה כאמור בסעיף זה (להלן – המדד החדש) גדול מהמדד שהיה קיים ביום האחרון לתשלום דמי הפגיעה (להלן – המדד הקובע), יוגדל סכום דמי הפגיעה המשמש יסוד לחישוב המענק באופן יחסי לשיעור העלייה של המדד החדש לעומת המדד הקובע, ובלבד שדמי הפגיעה המשמשים יסוד לחישוב המענק לא יעלו על המקסימום שנקבע לפי סעיף 53.

67. (א) נכה שדרגת נכותו היא 100% ישלם לו המוסד קצבת נכות; קצבת הנכות לחודש תהיה שווה לדמי הפגיעה ליום שהיו משתלמים למבוטח כפול שלושים.

(ב) חל שינוי במדד מאז שולמו לראשונה דמי הפגיעה, תוגדל או תוקטן קצבת הנכות בהתאם לתנודות המדד מאותו תאריך, ובלבד שלא תעלה על המקסימום ליום שנקבע לפי סעיף 53; אם עקב שינוי במקסימום האמור היו דמי הפגיעה ששולמו פחותים משלושה רבעים משכר עבודתו הרגיל של המבוטח, תחושב קצבת הנכות כאילו היו דמי הפגיעה שלושה רבעים מהשכר הרגיל של המבוטח, אך לא יותר מהמקסימום לדמי פגיעה שעומד בעינו בחודש שבו מגיעה קצבת הנכות.

68. נכה שדרגת נכותו פחותה מ-100%, אך אינה פחותה מ-25%, או שהיא פחותה מ-25% והיא דרגת נכות שאינה יציבה, ישלם לו המוסד קצבת נכות חדשית בסכום שהיחס בינו לבין הקצבה שהיתה משתלמת אילו היתה דרגת נכותו 100% שווה ליחס שבין אחוז דרגת נכותו לבין מאה.

69. (א) נכה שנקבעה לו דרגת נכות שאינה לזמן מוגבל ואינה דרגת נכות זמנית (להלן – דרגת נכות יציבה) בשיעור של 75% לפחות, זכאי, בנוסף לכל גימלה אחרת –

(1) לקצבה מיוחדת להחזקתו האישית או לשיקומו המקצועי עקב נכותו, כסכומים ולפי כללים שנקבעו בתקנות, אולם לא יותר משליש הקצבה המקסימלית לפי סעיף 67;

קביעת דרגת-
תנאי לתובענה

מענק עקב נכות
5-24%

קצבה עקב נכות
100%

קצבה עקב נכות
25-99%

גימלאות מיוחדות

(2) למענק לסידורים חד-פעמיים הנובעים מנכותו, בתנאים ובסכומים שנקבעו בתקנות.

(ב) השר רשאי, בהתאם לתנאים מיוחדים שקבע, להחיל הוראות סעיף קטן (א) לגבי נכה שדרגת נכותו פחותה מ-75%.

מענק במקום קצבה

70. (א) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-25%, ולדעת המוסד יש לו הכנסה קבועה המספיקה לפרנסתו או סיכוי מבוטס להכנסה כאמור, רשאי המוסד בהסכמת הנכה לשלם לו מענק במקום קצבה; המענק יהיה בסכום המתקבל מהיוון הקצבה האחרונה, בהתאם להוראות שהשר יקבע בתקנות.

(ב) הסכים המוסד לשלם לנכה מענק לפי סעיף זה בתנאי שהמענק יישמש לו להשגת מקור פרנסה, ולדעת המוסד קיים צורך בפיקוח על הוצאת הכסף, רשאי בית הדין לביטוח לאומי, לפי בקשת המוסד, למנות אדם שלידי ינתן המענק, כולו או מקצתו, וליתן לאותו אדם הוראות בדבר השימוש במענק.

עליה בנכות המזכה לקצבה

71. עלתה דרגת נכותו של נכה אחרי קבלת מענק עד כדי לזכותו לקצבה, יגובה מהקצבה האמורה הסכום שבו עודף המענק האמור על סך כל הקצבות שהיו משתלמות לו, מהיום שבו היה זכאי לראשונה למענק עד היום שבו היה זכאי לקצבה עקב העליה בדרגת נכותו, אילו סעיף 68 היה חל על דרגת הנכות שזיכתה אותו למענק.

הגדלת קצבה לבני 18 ו-21

72. (א) קצבת הנכות המשתלמת למבוטח שבעת הפגיעה בעבודה טרם מלאו לו שמונה עשרה שנה, להוציא מבוטח לפי סעיף 2 שלא משתלם לו שכר בעד עבודתו, תוגדל לאחר שמלאו לו שמונה עשרה שנה ותשוב ותוגדל לאחר שמלאו לו עשרים ואחת שנה, הכל כפי שנקבע בתקנות.

(ב) מבוטח כאמור שנפגע בעבודה לאחר שמלאו לו שמונה עשרה שנה אך טרם מלאו לו עשרים ואחת שנה, תוגדל קצבת הנכות המשתלמת לו בעת הגיעו לגיל עשרים ואחת, כפי שנקבע בתקנות.

גיכוי הוצאות כלכלה

73. היה הנכה, בתוקף זכותו לפי סעיף 42, במקום שבו נותנים לו אכסון וכלכלה, רשאי המוסד להקטין בשיעור שנקבע בתקנות את הקצבה שהוא זכאי לה בעד הזמן שבו הוא נמצא באותו מקום, ובלבד שהגיכוי לא יעלה על הוצאות כלכלתו שם.

סימן ו': קצבה או מענק לתלויים בנפגעי עבודה

פרשנות

74. (א) אלה בגדר תלויים במבוטח לענין סימן זה:

(1) אשתו בשעת מותו, להוציא מי שהיתה לאשתו לאחר הפגיעה;

(2) ילדו כמשמעותו בפרק ב';

(3) הורים שעיקר פרנסתם על המבוטח וכן הורים שאינם מסוגלים לכלכל עצמם והמוסד אישרם כתלויים תלות מלאה או חלקית מאחר שלדעתו שורת הצדק מחייבת זאת; "הורה", בפסקה זו – לרבות הורה מאמץ לפי חוק אימוץ ילדים, תש"ך-1960,⁷ הורה המוכיח אימוץ על ידי פסק דין של בית משפט מוסמך והורה חורג;

(4) סב, סבה, אח או אחות הגרים בביתו של המבוטח לפחות שנים עשר חודש לפני הפגיעה וכל פרנסתם על המבוטח ואינם מסוגלים לכלכל עצמם;

⁷ ס"ח תש"ך, עמ' 96.

(5) מי שהוא בעלה של מבוטחת בשעת מותה וכל פרנסתו עליה, ובאותה שעה היה בן חמישים וחמש ומעלה או שאינו מסוגל לכלכל עצמו, להוציא מי שהיה לבעלה אחרי הפגיעה.

(ב) בסימן זה להלן –

(1) דין אלמן כדין אלמנה;

(2) "אלמנה", "אלמן" או "ילד" – אלמנה, אלמן או ילד שהם בגדר תלויים במבוטח לפי סעיף קטן (א);

(3) "קצבת נכות שלמה" – קצבת הנכות שהיתה משתלמת למבוטח אילו חל עליו סעיף 67.

75. מבוטח שפגיעה בעבודה גרמה למותו, ישלם המוסד לתלויים בנפטר קצבה חדשית או מענק לפי סימן זה.

זכות לקצבה או מענק

76. המוסד ישלם קצבה בשיעורים שיחושבו באחוזים מקצבת הנכות השלמה כמפורט לקמן:

שיעורי קצבת תלויים

(1) לאלמנה שהיא בת חמישים ומעלה – 60%;

(2) לאלמנה שהיא בת ארבעים ומעלה ועוד אינה בת חמישים – 40%;

(3) לאלמנה שערכ פטירתו של המבוטח לא היתה מסוגלת לכלכל עצמה מעבודה, כל זמן שאין היא מסוגלת כאמור ויהא גילה אשר יהא – קצבה כאילו מלאו לה חמישים שנה;

(4) לאלמנה שהיו עמה ילדים ואינם עמה עוד – קצבה כאילו מלאו לה חמישים שנה;

(5) לאלמנה שעמה ילדים ויהא גילה אשר יהא, כל זמן שהילדים עמה – קצבה לפי פסקה (1) ותוספת ילדים:

(א) לילד אחד – 20%;

(ב) לשני ילדים – 30%;

(ג) לשלושה ילדים ויותר – 40%;

(6) לילדים שהניח אחריו המבוטח ואין אלמנה זכאית לקבל בשבילם תוספת לפי פסקה (5) –

(א) לילד אחד – 60%;

(ב) לשני ילדים – 80%;

(ג) לשלושה ילדים – 90%;

(ד) לארבעה ילדים ויותר – 100%;

(7) לתלויים אחרים שהניח אחריו המבוטח כשלא הניח אלמנה הזכאית לקצבה או ילדים הזכאים לקצבה –

(א) לתלוי אחד – 50%;

(ב) לשני תלויים – 75%;

(ג) לשלושה תלויים – 90%;

(ד) לארבעה תלויים – 100%.

77. (א) אלמנה שלא מלאו לה עדיין ארבעים שנה – ואינה זכאית לקצבה או שזכותה לקצבה פקעה לפי סימן זה – ישלם לה המוסד מענק בסכום השווה לקצבה לפי סעיף 76 (1) כפול שלוששים ושש.

מענק לאלמנה

(ב) אלמנה הזכאית למענק לפי סעיף קטן (א) ואין סעיף 78 חל עליה, שוב לא תהא זכאית לקצבה בזכותו של אותו מבוטח, אולם אלמנה שחדלה להיות מסוגלת לכלכל עצמה תוך שנה מפטירת המבוטח, או שילדה לו ילד אחרי מותו, תהיה זכאית לקצבה החל מיום פטירתו של המבוטח, והמענק ששולם לה כאמור ייוקף על חשבון הקצבה המגיעה לה.

אלמנה שחזרה ונישאה

78. (א) חזרה האלמנה ונישאה, תפקע זכותה לקצבה והמוסד ישלם לה מענק כשיעור האמור בסעיף 77 (א), אולם אם חדלה להיות נשואה לפני תום שנתיים מהיום שבו חזרה ונישאה, או שחוך תקופה זו החלו הליכי גירושין בינה לבין בעלה בפני בית דין או בפני בית-משפט, תהא זכאית מחדש לקצבה החל מהיום שבו חדלה להיות נשואה כאמור, והמענק ששולם לה לפי סעיף קטן זה ייוקף על חשבון הקצבה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאי השר לקבוע בתקנות סוגי מקרים ותנאים שבהם לא תפקע זכותה לקצבה של אלמנה שחזרה ונישאה.

(ג) אלמנה שהתנאים האמורים בסעיף קטן (א) לחידוש מתן הקצבה נתקיימו בה בתקופה שבין כ"א באדר ב' תשכ"ב (1 באפריל 1962) לבין י"ד בניסן תשכ"ה (16 באפריל 1965) תהיה זכאית לקצבה מהיום הנזכר אחרון.

קצבה כשיש גם תלויים אחרים

79. הניח אחריו המבוטח אלמנה הזכאית לקצבה או ילדים, הזכאים לקצבה וגט תלויים אחרים, ישלם המוסד לתלויים האחרים קצבה השווה לסכום שלפי סעיף 76 (5) או (6) היה מתורסף לקצבה המשתלמת לאלמנה או לילדים אילו אותם תלויים היו ילדים שהניח אחריו המבוטח, ובלבד שסך כל הקצבאות לא יעלה על קצבת הנכות השלמה.

תלויים חלקיים

80. תלויים שהמוסד אישרם כתלויים חלקיים לפי סעיף 74 (א) (3), תופחת הקצבה המשתלמת להם לפי סעיפים 76 (7) או 79 באופן יחסי למידת תלותם כפי שאושרה על ידי המוסד.

תקנות בדבר תש-לזמים וחלוקתם

81. השר רשאי לקבוע, בתקנות, לידי מי ישלמו קצבה לפי סעיפים 76 (6) או (7) או 79, ואם אין היא משתלמת במלואה לידי אדם אחד — כיצד יחלקנה.

גבול קצבאות

82. (א) בשום פנים לא יעלה סך כל הקצבאות המשתלמות לפי סימן זה על קצבת הנכות השלמה.

(ב) היו תובעים קיצבה לפי סימן זה יותר מאדם אחד ובגלל הוראות סעיף קטן (א) אי אפשר לספק את כל התביעות במלואן, יפסוק בית הדין לביטוח לאומי למי ישלמו את הקצבה או כיצד תחולק הקצבה בהתחשב במצב הכלכלי של התובעים ובמידת תלותם באדם שבזכותו משתלמת הקצבה; אולם אם הוגש הסכם בכתב של התובעים בענין תשלום הקצבה או חלוקתה, תשולם הקצבה, או תחולק, לפי ההסכם.

סימן ז': סמל ותעודה לנכים

סמל ותעודה לנכים

83. נכה שנקבעה לו דרגת נכות יציבה של 25% או יותר, יעניק לו המוסד סמל מיוחד ותעודה המעידים על נכותו.

הצורה ודרכי השימוש

84. צורת הסמל והתעודה, דרכי הענקתם והוראות בדבר ייצורו של הסמל, המסחר בו וכל שימוש אחר בו או בדמותו לצרכי מסחר או פרסומת, ייקבעו בתקנות.

85. (א) אלה דינם — מאסר ששה חדשים או קנס 500 לירות:
 (1) העונד את הסמל או סמל דומה לו עד כדי להטעות ולא היה רשאי לענדו;
 (2) המייצר את הסמל או סמל דומה לו עד כדי להטעות, המציעו למכירה, הסוחר בו או המשתמש בו או בדמותו שלא בהתאם לתקנות.
 (ב) אין סעיף קטן (א) גורע מאחריותו הפלילית של אדם לפי חיקוק אחר.

86. הוראות סעיפים 84 ו-85 (א) (2) לא יחולו על בעל סימן מסחר שנרשם בפנקס סימני המסחר לפי פקודת סימני המסחר, 1938⁸, בתאריך קודם לתאריך קביעת צורת הסמל כאמור בסעיף 84.

פטור

סימן ח': שונות

87. המוסד רשאי להפחית, להשהות או לשלול גימלה לפי פרק זה אם התובע גימלה —
 (1) הפר ללא צידוק מספיק הוראה של רופא מוסמך לכך מטעם המוסד, שהיתה מכוונת להחיש את החלמתו, להחזיר את כושר עבודתו או להפחית את דרגת נכותו;
 (2) נהג בדרך שמן המפורסמות הוא כי היא עלולה למנוע את החלמתו או החזרת כושר עבודתו או לעכב בעדן;
 (3) הפר הוראות שניתנו על פי חוק זה בקשר לשיקומו המקצועי.

הפחתת גימלה, השהייתה או שלילתה

88. (א) השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר חובת מעביד, רופא או מבוטח למסור הודעות על פגיעה בעבודה.

בקורת

(ב) מי שהוסמך לכך על ידי המוסד רשאי להיכנס בכל עת סבירה לביתו של מבוטח התובע גימלה, או שקיבל גימלה, לפי פרק זה, כדי לחקור בכל ענין הכרוך בקבלת הגימלה.

89. (א) הוראותיה של פקודת הפיצויים לעובדים, 1947⁹ (להלן בסימן זה — הפקודה), יוסיפו לחול לגבי חבלת גוף בתאונה שאירעה תוך כדי עבודה ועקב עבודה (כלשון הפקודה — הנובעת מהעבודה ובמהלך ההעבודה) לפני כ"ז באדר ב' תשי"ד (1 באפריל 1954) (להלן בסימן זה — היום הקובע), וכן לגבי מחלה מהמפורסמות בתוספת השלישית לפקודה ושלפיה הגיעו לראשונה פיצויים בגלל אותה מחלה לפני היום הקובע.

פקודת הפיצויים לעובדים, 1947

(ב) מעביד שביטח עצמו לפני היום הקובע בפני אחריותו לפי הפקודה, אינו חייב בתשלום דמי הביטוח בעד הזמן שלאחר היום הקובע.

(ג) השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות נוספות בענין דמי הביטוח האמורים בסעיף קטן (ב).

90. מעביד ששילם לפני היום הקובע מס מקביל בשיעור של 3% משכר העבודה למוסד רפואי מוסמך במוכן סעיף 3א (8) לתוספת הראשונה לפקודה, רשאי להקטין בעד הזמן שלאחר היום הקובע את המס המקביל בשיעור שנקבע בהסכם בין המוסד ובין המוסד הרפואי המוסמך הנוגע בדבר, ובאין הסכם — בשיעור שהשר קבע בצו.

מס מקביל

⁸ ע"ר 1938, תוס' 1, עמ' 103.

⁹ ע"ר 1947, תוס' 1, עמ' 193.

פרק ד': ביטוח אימהות

סימן א': הוראות כלליות

91. בפרק זה, "לידה" – לידת וולד חי או לידה אחרי עשרים וששה שבועות של הריון. הגדרה
92. מבוטחת לפי פרק ב' ואשת מבוטח לפי פרק ב' הן מבוטחות לפי פרק זה. מבוטחת
93. המוסד רשאי לתת גימלה לפי פרק זה אף למי שאינה מבוטחת אם הייתה מבוטחת אילו מלאו לה שמונה עשרה שנה, וכן רשאי המוסד לתת מענק לידה לתושבת ישראל אף אם אינה מבוטחת. גימלה למי שאינה מבוטחת

סימן ב': מענק לידה

94. (א) מבוטחת שהזדקקה לאשפוז בקשר ללידה זכאית למענק לידה, בשווי כנקוב בלוח ו'; המענק יינתן להוצאות האשפוז ולרכישת ציוד בשביל הנולד, או בציוד בעין בשבילו, הכל כפי שנקבע בתקנות. המענק והזכות לו
- (ב) השר, באישור ועדת העבודה של הכנסת, רשאי לשנות את הסכומים הנקובים בלוח ו' בשים לב לתנודות בשכר העבודה ולהוצאות הקשורות בלידה.
- (ג) המוסד רשאי לשלם אותו חלק ממענק הלידה המיועד לאשפוז המבוטחת במישרין לבית החולים או למוסד הרפואי שבו אושפזה בקשר ללידה.
- (ד) המוסד רשאי להגדיל את מענק הלידה, במקרים מיוחדים, בתנאים ובשיעור שנקבעו בתקנות.
- (ה) אם אין המבוטחת בחיים, זכאי למענק בעלה או האפוטרופוס על הנולד, לפי הענין.
95. המוסד רשאי לכרות הסכם עם מגן דוד אדום בישראל בדבר התנאים שבהם תועבר זכאית למענק לידה במקרים מיוחדים לבית חולים או למוסד רפואי אחר או בחזרה למעונה. הסעת יולדת

סימן ג': דמי לידה

96. בסימן זה – הגדרות
- "דמי ביטוח" – דמי ביטוח לפי פרטים 1 או 2 בלוח י', להוציא דמי ביטוח שמועד פרעונם חל תוך ששים יום לפני היום הקובע;
- "היום הקובע" – היום שבעדו מגיעים לראשונה דמי לידה לפי סעיף 99;
- "יום הלידה המשוער" – היום שנקבע כיום הלידה המשוער באישור רפואי שניתן בהחאם לתקנות שהתקין השר.
97. (א) מבוטחת שהיא עובדת או עובדת עצמאית (להלן בסימן זה – מבוטחת) ישלם לה המוסד דמי לידה לפי סימן זה בעד פרק הזמן שלרגל ההריון או הלידה אין היא עובדת או עוסקת במשלח ידה.
- (ב) המוסד יראה אשה כעובדת או כעובדת עצמאית, לענין סימן זה, אף אם הפסיקה לרגל ההריון, לעבוד או לעסוק במשלח ידה, ובלבד שהתקיימו לגביה התנאים שבסעיף 98.
- הזכות לדמי לידה

(1) בעד פרק זמן שלא יעלה על שנים עשר שבועות —

(א) מי שהיתה מבוטחת עשרה חדשים מתוך ארבעה עשר החדשים שקדמו ליום הקובע ולא הפסיקה לעבוד או לעסוק במשלח ידה לפני החדש החמישי להריונה;

(ב) מי שהיתה מבוטחת חמישה עשר חדשים מתוך עשרים ושניים החדשים שקדמו ליום הקובע, אם עקב הריונה נאלצה להפסיק את עבודתה או עיסוקה במשלח ידה אף לפני החדש החמישי להריון;

(2) בעד ששה שבועות — מי שהיתה מבוטחת עשרה חדשים מתוך שמונה עשר החדשים שקדמו ליום הקובע.

תחילת תשלום

99. (א) לא יתחילו בתשלום דמי לידה אלא תוך ששה שבועות לפני יום הלידה המשוער, אך אם ילדה המבוטחת לפני תקופה זו — יתחילו התשלומים מיום הלידה.

(ב) השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות משלימות בדבר תשלום דמי לידה בעד לידה שלפני זמנה.

שיעור דמי לידה

100. דמי הלידה ליום הם שלושה רבעים משכר העבודה הרגיל של המבוטחת אך לא יותר מהסכום הנקוב בלוח ז'; השר רשאי, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לשנות את הסכום האמור בשים לב לתנודות בשכר העבודה.

חישוב שכר עבודה רגיל

101. (א) שכר העבודה הרגיל לענין סעיף 100 הוא הסכום היוצא מחלוקת הכנסת המבוטחת, ברבע השנה שקדם ליום הקובע, בתשעים.

(ב) "הכנסה", לענין סעיף זה —

(1) בעובדת — ההכנסה שממנה מגיעים דמי ביטוח, למעט הכנסותיה כעובדת עצמאית אלא אם היתה זכאית לדמי לידה אילו היתה עובדת עצמאית בלבד;

(2) בעובדת עצמאית — ההכנסה ששימשה יסוד לחישוב דמי הביטוח בעד רבע השנה האמור בסעיף קטן (א).

והכל לרבות אותו סכום שהיו מגיעים ממנו דמי ביטוח אלמלא המקסימום הקבוע לתשלום דמי ביטוח; לענין זה רואים קיצבה לפי פרק ו' כסכום שמגיעים ממנו דמי ביטוח.

תקנות

102. השר רשאי לקבוע בתקנות —

(1) הוראות נוספות ומשלימות בדבר חישוב שכר העבודה הרגיל לענין סימן זה;

(2) הוראות לחישוב שכר העבודה הרגיל במקרים שבהם לדעתו החישוב לפי סעיף 101 לא ישקף נאמנה את שכר העבודה הרגיל של המבוטחת;

(3) הוראות בדבר חישוב התקופה של רבע השנה לענין סעיף 101.

שלילת הזכות

103. המוסד רשאי לשלול את הזכות לדמי לידה, כולם או מקצתם, אם קרה אחד מאלה:

(1) בתוך הזמן שבעדו משתלמים דמי לידה עבדה המבוטחת שלא במשק ביתה;

(2) בתוך ששת השבועות שלפני יום הלידה המשוער עבדה המבוטחת שלא במשק ביתה בימים שרופא מוסמך על ידי המוסד אסר עליה לעבוד בהם;

(3) המבוטחת לא מילאה אחרי הוראת המוסד בדבר פיקוח רפואי בקשר להריון וללידה.

104. (א) בפרק זה –

“מבוטח” – מבוטח לפי פרק ב’;

“ילד” –

- (1) ילדו של מבוטח או של מי שהיה מבוטח;
- (2) מי שאינו ילדו, אם הוכח להנחת דעתו של מי שהוסמך לכך על ידי מינהלת המוסד כי בתקופה שנקבעה בתקנות פרנס אותו המבוטח, וכלבד שהילד נמצא בישראל ונתקיים בו אחד מאלה:
 - (א) לא מלאו לו שמונה עשרה שנה;
 - (ב) לא מלאו לו עשרים וחמש שנה ואינו מסוגל לכלכל עצמו ואין לו הכנסה ממקור אחר כדי מחייתו,
 והמונחים “אב”, “אם” ו“הורה” יתפרשו בהתאם לכך.
- (ב) לא יראו ילד כנמצא בחוץ לארץ אם נעדר מן הארץ לא יותר מששה חדשים.

זכות לקצבת משפחה

105. הורה מבוטח זכאי לקצבת משפחה חדשית לפי פרק זה בעד ילדו הרביעי ובעד כל ילד נוסף, כל זמן שיש לו עוד שלושה ילדים בכירים מהם ואם קיימים לפחות באחד ההורים התנאים לזכאות לקצבת משפחה.

מנין ילדים

106. (א) לא יבוא ילד בפרק זמן אחד במנין ילדים של יותר מהורה מבוטח אחד.
(ב) ילד שיש לו הורה טבעי והורה אחר והם מבוטחים, יבוא במנין ילדי אותו הורה אשר עיקר פרנסתו עליו למעשה.

תקופת האכשרה

107. תקופת האכשרה לקצבת משפחה היא ששה חדשים.

תחילת הזכאות

108. (א) אין המבוטח נעשה זכאי לראשונה לקצבת משפחה כל עוד קיים חוב של דמי ביטוח והפיגור בתשלומו הוא בעד תקופה העולה על שנים עשר חדשים, ואין הוא זכאי אלא מיום סילוק חובו כאמור ואילך; ואולם משנעשה זכאי לראשונה לא תישלל זכאותו בשל אי-תשלום דמי ביטוח.

(ב) הוראת סעיף קטן (א) לא תחול לגבי הורה מבוטח שני כאמור בסעיף 113 אם ההורה הראשון היה זכאי אילולא מת או חדל להיות מבוטח.

שיעורי הקצבה

109. קצבת המשפחה להודש תהיה לפי השיעורים שבלוח ח’; השר רשאי, לאחר התייעצות בשר האוצר ובאישור ועדת העבודה של הכנסת, לשנות בצו את השיעורים האמורים, בשים לב לתנודות בשכר העבודה.

מקבל הקצבה

110. (א) קצבת משפחה תשולם לאם הנמצאת בישראל, אולם אם הילד נמצא עם האב כלבד, והאב זכאי לקצבה ונמצא בישראל, תשולם הקצבה לאב.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), קצבת משפחה שנשתלמה לראשונה לפני ט”ו בניסן תשכ”ה (17 באפריל 1965) יחולו עליה הוראות אלה:

- (1) הקצבה תשולם לאב הזכאי לקצבה והנמצא בישראל, אם הילד נמצא ברשותו או בהשגחתו, או גם כשהילד אינו ברשותו או בהשגחתו אם האב מפרנסו למעשה;
- (2) לא נתמלאו התנאים של פסקה (1) לגבי האב, תשולם הקצבה לאם הנמצאת בישראל;

3) היתה האם המפרנסת העיקרית של הילד, תשולם לה הקצבה אף אם הילד נמצא ברשותו או בהשגחתו של האב.

111. (א) המוסד ישלם את הקצבה להורה אף אם לא נתקיימו בו התנאים לפי סעיף 110 אם ביקש זאת ההורה שמשתלמת לו הקצבה לפי הסעיף האמור.

תשלום להורה השני או למי שנתמנה

(ב) לא נתמלאו התנאים של סעיף 110 לגבי שני ההורים, תשולם הקצבה בעד הילד לאפוטרופוס שנתמנה כדין, ובאין אפוטרופוס — למי שנתמנה לכך לפי סעיף 136 (ב).

(ג) גם אם נתמלאו התנאים של סעיף 110 רשאי המוסד, אם טובת הילד מחייבת זאת, לשלם את הקצבה להורה שני שאינו בר־הקצבה, או לאפוטרופוס או למי שנתמנה לכך לפי סעיף 136 (ב).

112. הורה הנעדר מן הארץ לתקופה שאינה עולה על ששה חדשים רשאי להורות שבתקופה זו תשולם הקצבה לאדם פלוני בישראל.

הורה הנעדר מן הארץ

113. מת ההורה המבוטח או חדל להיות מבוטח, תשתלם מכוחו קצבת המשפחה שהיתה משתלמת בעד הילד אילולא מת או אילולא חדל להיות מבוטח; אולם אם היה לילד הורה שני, שמלאה לו תקופת האכשרה והוא זכאי לקצבה, תשולם הקצבה מכוחו של ההורה השני.

הורה שמת או חדל להיות מבוטח

114. קצבת משפחה תשולם בעד התקופה המתחילה באחד בחודש לאחר שנוצרה הזכאות לקצבה והמסתיימת ביום האחרון של החודש שבו נפסקה הזכאות.

תקופת הקצבה

115. לענין חישוב גילו של ילד יראו את יום 31 באוגוסט לאחר שמלאו לו שמונה עשרה או עשרים וחמש שנה, הכל לפי הענין, כיום שבו נפסקה הזכאות.

הוראה לחישוב גיל

116. קצבת משפחה לא תיחשב כהכנסה לענין פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] ¹⁰ או לענין קביעת תשלומי חובה או היטלים אחרים.

פטור הקצבה ממסים

פרק ו': ביטוח ילדי עובדים

117. (א) בפרק זה —

פרשנות

— "ילד"

(1) ילדו של מבוטח;

(2) מי שאינו ילדו, אם הוכח להנחת דעתו של מי שהוסמך לכך על ידי

מינהלת המוסד כי בתקופה שנקבעה בתקנות פרנס אותו המבוטח.

ובלבד שנתקיים בו אחד מאלה:

(א) לא מלאו לו שמונה עשרה שנה;

(ב) לא מלאו לו עשרים וחמש שנה ואינו מסוגל לכלכל עצמו ואין לו הכנסה

ממקור אחר כדי מחייתו,

והמונחים "אב", "אם" ו"הורה" יתפרשו בהתאם לאמור;

"מבוטח" — עובד הזכאי לשכר שמעבידו חייב בתשלום דמי ביטוח בעדו, לרבות דורש

עבודה כאמור בסעיף 120 (א) (3);

"קצבה" — קצבת ילדי עובדים.

¹⁰ דיני מדינת ישראל 6, נוסח חדש, עמ' 120.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מי שרואים אותו על פי סעיף 2 כעובד באגודה שיתופית שהיא קיבוץ או מושב שיתופי ולענין עבודתו באגודה שיתופית זו, אינו מבוטח; אולם השר רשאי לקבוע תנאים מיוחדים שעל פיהם יראו חברי אגודות שיתופיות כאמור כמבוטחים.

(ג) לענין פרק זה, דין המדינה כמעביד כדין כל מעביד אחר.

118. הזכאי לקצבה הוא אב מבוטח, ואם איננו מבוטח — אם מבוטחת; אולם השר יקבע תנאים ונסיבות שבהם הזכאית לקצבה היא רק אם מבוטחת, אף כשהאב מבוטח.

119. (א) עבד הזכאי לקצבה חודש עבודה מלא, תשולם לו קצבה בעד כל ילד משלושת ילדיו הבכירים בשיעור האמור בלוח ט', אולם השר רשאי להגדילו, לאחר התייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת העבודה של הכנסת, בשים לב לתנודות בשכר העבודה.

(ב) חודש עבודה מלא של הזכאי, לענין סעיף זה, הוא חודש שהזכאי עבד בכל ימי העבודה שבו, אצל מעביד אחד או במקום עבודה אחד, ימי עבודה מלאים כמקובל לגבי עובד מסוגו באותה עבודה.

120. (א) השר, באישור ועדת העבודה של הכנסת, יקבע דרך כלל או לסוגים של זכאים —

(1) שיעור הקצבה שתשולם לזכאי שלא עבד חודש עבודה מלא כאמור בסעיף 119, ומינימום שעות העבודה שיוזכרו אותו בקצבה;

(2) פרקי זמן שייחשבו לענין פרק זה כזמן עבודה אף אם הזכאי לא עבד בהם;

(3) התנאים שלפיהם תשולם לזכאי דורש עבודה קצבה בעד פרקי זמן שלא עבד בהם ושיעור הקצבה שתשולם לו.

(ב) שיעורי הקצבה שייקבעו כאמור לא יעלו על סכומי הקצבה לפי סעיף 119.

121. (א) הקצבה תשולם לזכאי לה על ידי מעבידו יחד עם שכרו, אך השר רשאי לקבוע בתקנות, לגבי כלל המבוטחים או לסוגים, שהקצבה תשולם, כולה או מקצתה, על ידי אחר או בדרך אחרת בנוסף על האמור או במקומו.

(ב) הקצבה לפי סעיף 120 (א) (3) תשולם על ידי המוסד או מטעמו במועדים ולפי נוהל שנקבעו בתקנות.

(ג) לא נעשה התשלום כאמור בסעיף קטן (א), יהיה המבוטח זכאי לתבעו גם מהמוסד, בתנאים ובמועדים שנקבעו בתקנות; זכות זו אינה גורעת מזכות תביעה לפי סעיף קטן (א), אולם מששילם אחד מהחייבים בתשלום — פטורים האחרים.

122. (א) היתה פרוסת הילד מחולקת בין הוריו לפי הסכם ביניהם או לפי פסק דין של בית משפט או של בית דין, ונקבעה בהסכם או בפסק הדין הוראה מפורשת בדבר תשלום הקצבה, תשולם הקצבה להורים לפי החלוקה שנקבעה בהסכם או בפסק הדין, לפי הענין.

(ב) השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות —

(1) שלפיהן תשולם הקצבה לאחד ההורים, או תחולק ביניהם, על סמך אישור של פקיד מבחן כמשמעותו בפקודת העמדת עבריינים במבחן, 1944, או של פקיד סעד כמשמעותו בחוק שירותי הסעד, תשי"ח—1958;¹²

(2) בדבר דרכי תשלום הקצבה לפי סעיף זה.

(ג) "הורה", לענין סעיף זה — אף הורה שאיננו מבוטח ובלבד שההורה השני מבוטח.

11 ע"ר 1944, חוט' 1 מס' 1380, עמ' 128.

12 סיח תשי"ח, עמ' 103.

123. (א) מי ששילם קצבה, יחזיר לו המוסד מה ששילם במועדים ובדרך שיקבע השר.
(ב) המוסד רשאי לקזז כנגד הסכום שעליו להחזיר את דמי הביטוח שהמשלם חייב בהם, לרבות דמי ביטוח שנערך לגביהם הסכם כאמור בסעיף 184 אף אם עדיין לא הגיע זמן פרעונם לפי ההסכם.

(ג) החייב דמי ביטוח רשאי, בתנאים שנקבעו בתקנות, לקזז חובו כנגד הסכום המגיע לו מהמוסד לפי סעיף זה.

124. על אף האמור בפרק זה לא יהיה המוסד חייב לשלם למבוטח, או למי ששילם את הקצבה, יותר מסכום הקצבה המגיע לפי סעיפים 119 או 120, לפי הענין.

125. השר יקבע בתקנות הוראות בדבר הדרכים שבהן —

- (1) החייב בתשלום הקצבה ימסור למוסד פרטים בדבר דרישת הזכאי לתש-לום הקצבה; מסירת הפרטים תהיה תנאי להחזרת התשלום;
- (2) הזכאי יגיש את דרישת הקצבה למי שחייב בתשלומה ויפרט בה את הנימוקים לדרישה;
- (3) הזכאי ימסור למי שחייב בתשלום הקצבה הודעה בדבר קיום התנאים המזכירים אותו לקצבה.

126. (א) דין הקצבה לפי פרק זה כדין שכר עבודה לכל דבר, אולם —

- (1) לא יראו אותה כהכנסה לענין תשלום דמי ביטוח;
- (2) היא לא תובא בחשבון לענין החישוב של גמול שעות נוספות וגמול עבודה במנוחה השבועית כמשמעותם בחוק שעות העבודה והמנוחה, תשי"א—1951¹³, של פיצויי פיטורים לפי חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג—1963¹⁴, של פרמיות ושל תוספת יוקר המחיה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) (2) כוחן יפה על אף האמור בכל חיקוק, או בהסכם קיבוצי או בחוזה עבודה שנערכו לפני ג' באב תשכ"ה (1 באוגוסט 1965), ובלבד שסכום השכר המשתלם למבוטח על ידי אותו מעביד או באותו מקום עבודה לא יקטן עקב הוראות סעיף זה.

(ג) השר רשאי לקבוע בתקנות את דרכי חישוב השכר לענין סעיף קטן (ב).

127. (א) כתביעת הקצבה לפני בית המשפט ובבקשה לצו תשלום בנוגע לקצבה לפני הממונה על גביית השכר כמשמעותו בחוק הגנת השכר, תשי"ח—1958¹⁵, יצורף המוסד כבעל-דין על פי בקשת בעל-דין או על פי בקשתו של המוסד.

(ב) מסר החייב בתשלום הקצבה — בדרך, במועד ובתנאים שנקבעו בתקנות — הודעה למוסד על הגשת תביעה נגדו כאמור בסעיף קטן (א) ונתחייב מי שמסר את ההודעה בתשלום הקצבה, לא תישמע טענת המוסד שלא היה בעל-דין כדיונים בפני בית המשפט או בפני הממונה.

13 ס"ח תשי"א, עמ' 204.

14 ס"ח תשכ"ג, עמ' 136.

15 ס"ח תשי"ח, עמ' 86.

פרק ז': גימלאות — הוראות כלליות

סימן א': תביעות

128. כל תביעה לגימלת כסף תוגש תוך שנים עשר חדשים מהיום שבו נוצרה עילת התביעה, אולם רשאי המוסד ליתן גימלה, כולה או מקצתה, אף אם נתבעה אחרי המועד הזמור.
129. השר יקבע בתקנות הוראות בדבר הגשת תביעה לגימלה ודרכי הוכחתה.
130. (א) כל תביעה לגימלה שהוגשה למוסד תתברר על ידי עובד המוסד שהוסמך לכך על ידי המינהלה (להלן—פקיד תביעות) והוא יחליט אם תינתן הגימלה ובאיזו מידה תינתן.
(ב) המוסד יקבע בהוראות לעובדיו באילו ענינים יחליט פקיד תביעות על דעת עצמו ובאילו יזדקק לאישור הממונים עליו.
131. ליד כל סניף של המוסד תוקם ועדת תביעות אשר לחוות דעתה רשאי פקיד תביעות להביא כל תביעה, וחייב הוא להביא כל תביעה שהחליט בה אם דרש זאת התובע.
132. סעיפים 128 עד 131 לא יחולו על ביטוח ילדי עובדים אלא אם הקצבה לפי פרק ו' משתלמת על ידי המוסד.
133. (א) חברי ועדת התביעות יתמנו על ידי המועצה.
(ב) ועדת התביעות תפעל בשלושה, אולם אם נעדר אחד מהם לא תיפגע בכך כשרות פעולותיה.
(ג) מנהל סניף המוסד שלידו הוקמה ועדת תביעות יקבע את התור שלפיו יכהנו חברי ועדת התביעות.
134. (א) השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר בדיקות רפואיות של אדם התובע גימלה, או של אדם שמכוחו או בקשר אליו נתבעת או משתלמת גימלה, וכן בדבר דינו של מי שלא קיים חובה שהוטלה עליו לפי סעיף זה.
(ב) הוצאות בדיקה רפואית לפי סעיף זה יחולו על המוסד.

סימן ב': ייעוד הגימלה

135. זכות לגימלת כסף אינה ניתנת להעברה, לערבות או לעיקול בכל דרך שהיא אלא לשם תשלום מזונות המגיעים מהזכאי לגימלה לפי פסק דין של בית משפט או של בית דין מוסמך.
136. (א) המקבל גימלה לפי חוק זה בשביל אדם אחר חייב להשתמש בה לטובת אותו אדם.
(ב) ראה אפוטרופוס של הזכאי לגימלה, או האדם שלטובתו ניתנה הגימלה, כולה או מקצתה, או אפוטרופוסו, או הרשות המקומית של מקום מגוריו, או המוסד, כי מתן הגימלה כולה או מקצתה לידי הזכאי לה איננו לטובתו או שאיננו לטובת האדם שבשבילו או בזכותו היא ניתנת, רשאים הם לבקש מבית הדין לביטוח לאומי להורות כי הגימלה תינתן לידי אדם שבית הדין ימנהו לכך; ואם גוכה בית הדין כי יש יסוד לבקשה רשאי הוא לעשות כן ולהורות לאותו אדם בדבר השימוש בגימלה לטובת הזכאי או לטובת אדם שבשבילו או שבזכותו היא ניתנת.

137. נמצא הזכאי לגימלה או האדם שבעדו היא משתלמת במקום שאושר לכך על ידי השר, בין דרך כלל ובין במיוחד, ובתנאים שאושרו על ידי המוסד, וכל החזקתו על אותו מקום, יכול שתינתן לגימלה למינהלת המקום.

138. זכותו של אדם לגימלה לא תוקנה לכונס הנכסים הרשמי או לגאמן בהליכים לפי פקודת פשיטת הרגל, 1936¹⁶.

139. (א) "דמי ביטוח", בסעיף זה —

- (1) לרבות דמי ביטוח שנערך לגביהם הסכם כאמור בסעיף 184 אף אם עדיין לא הגיע זמן פרעונם לפי ההסכם, ודמי הביטוח שבתשלומם חייב בעלה של אשה שאינה מבוטחת לפי סעיף 8 כשהיא זכאית למענק לידה;
- (2) למעט דמי ביטוח שמעבידו של המבוטח חייב בתשלומם.

(ב) המוסד אינו רשאי לקזז כנגד גימלאות-כסף המגיעות ממנו למבוטח או לכל אדם אחר מכות המבוטח אלא את תביעות המוסד לסכומים אלה:

- (1) דמי ביטוח;
- (2) מפרעות שקיבל הזכאי לגימלה מהמוסד על חשבון גימלאות;
- (3) סכומים ששילם המוסד לזכאי לגימלה בטעות או שלא כדין.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב) —

- (1) לא יקזז המוסד כנגד קצבה, אם הזכאי לה אינו מבוטח, דמי ביטוח בסכום העולה על מחציתה;
- (2) כנגד קצבת משפחה לא יקזז המוסד דמי ביטוח בסכום העולה על מחציתה, ולא יקזז אלא דמי ביטוח של המבוטח שמכוחו היא משתלמת.

140. שילם המוסד גימלת כסף או סכום לפי סעיף 123 בטעות או שלא כדין, יחולו הוראות אלה:

- (1) המוסד רשאי לגבות את הסכומים ששילם כאמור מכל תשלום שיגיע ממנו, בין בבת אחת ובין בשיעורים, כפי שייראה למוסד, בהתחשב עם מצבו של מקבל התשלום ועם נסיבות הענין;
- (2) המוסד רשאי לתבוע החזרת כל סכום ששילם בטעות או שלא כדין, אם מקבל התשלום נהג בקבלת התשלום שלא בתום לב.

סימן ג': תשלומי גימלה

141. (א) תוספת יוקר האמורה בחוק זה תשולם לפי המדד ותהיה סכום השווה לחלק המאה של מכפלת המדד בסכום היסוד פחות סכום היסוד.

(ב) חל שינוי בשיטת החישוב של המדד, רשאי השר לשנות בתקנות את הוראות סעיף קטן (א), בדבר שיטת החישוב של תוספת היוקר המשתלמת לפי חוק זה, במידה המתחייבת על פי השינוי בחישוב המדד.

142. השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר —

- (1) אופן תשלומם של מענקים;
- (2) אופן תשלומם של קצבאות ושל דמי לידה ושל דמי פגיעה;
- (3) שיטת העיגול של גימלאות כדי חמש אנדרות.

¹⁶ ע"ר 1936, תוס' 1, עמ' 21.

143. (א) לא תשולם חוספת קצבה —

- (1) בזכותו של אדם המקבל קצבה;
 - (2) לשני בני אדם או יותר בזכותו של אדם אחד.
- (ב) לא יינתנו לאדם, אם אין כוונה אחרת משתמעת —
- (1) קצבאות שונות לפי חוק זה בעד פרק זמן אחד;
 - (2) גימלאות שונות עקב מאורע אחד מכוח ענפי ביטוח שונים לפי חוק זה.
- (ג) היה אדם זכאי, לולא הוראות סעיף זה, ליותר מגימלה אחת, הברירה בידו לקבל אחת מהן.

(ד) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו לגבי —

- (1) קצבת משפחה וקצבה לפי פרק ו';
- (2) דמי קבורה;
- (3) מבוטח המקבל קצבת נכות והזכאי לקבל קצבת נכות בקשר לפגיעה אחרת, ובלבד שסך כל הקצבאות לא יעלה על הקצבה שהיתה ניתנת לו אילו היתה דרגת נכותו 100%.

מקסימום לתביעות
תלויים ושאיירים

144. (א) היתה קצבה נתבעת על ידי בני אדם שונים בגלל פטירתו של מבוטח אחד כשהאחד תובע לפי פרק ב' והאחר לפי פרק ג', לא יעלה סך כל הקצבאות שישתלמו בזכותו של אותו מבוטח על המקסימום שנקבע לסך כל הקצבאות המגיעות בזכות אותו מבוטח לפי אחד הפרקים האמורים, הכל לפי הסכום הגדול יותר.

(ב) מקום שבגלל הוראות סעיף קטן (א) אי אפשר לספק את התביעות של כל התובעים במלואן, יפסוק בית הדין לביטוח לאומי כיצד יחולק סך כל הקצבאות העומד לחלוקה בין כל התובעים בהתחשב במצב הכלכלי של התובעים ובמידת תלותם באדם שבזכותו משתלמות הקצבאות; אולם אם הוגש הסכם בכתב של התובעים בענין תשלום סך כל הקצבאות או חלוקתו, יישלם סך כל הקצבאות, או יחולק, לפי ההסכם.

גימלאות בהירה

145. הזכאי עקב מאורע אחד לגימלה לפי חוק זה ולתגמול או למענק או להענקה לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט—1959 [נוסח משולב]¹⁷, חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תשי"ז—1950¹⁸, חוק המשטרה (נכים ונספים), תשט"ו—1955, או חוק שירות בתי הסוהר (נכים ונספים), תש"ך—1960 — הברירה בידו לבחור באחד מהם.

הנמצא בחוץ
לארץ

146. הנמצא בחוץ לארץ למעלה משישה חדשים, לא תשולם לו קצבה בעד הזמן שלמעלה מששת החדשים הראשונים, אלא אם היה העדרו מהארץ על פי אישור המוסד או בהתאם לתקנות; אולם רשאי המוסד לשלם את הקצבה, כולה או מקצתה, לתלויים בו.

אסיר

147. הנמצא במאסר על פי פסק דין של בית משפט שדן אותו למאסר של שלושה חדשים או יותר, לא תשולם לו כל קצבה בעד הזמן שהוא במאסר; אולם המוסד ישלם את הקצבה, כולה או מקצתה, לתלויים באסיר.

שלילת גימלה
בגלל פשע

148. חל המקרה המזכה לגימלה אגב ביצוע, או אגב נסיון לבצע, פשע בידי הזכאי לאותה גימלה או כתוצאה מביצוע או נסיון כאמור או בקשר עמם — לא תינתן הגימלה.

הפחתת גימלה
בגלל מרמה

149. ניסה אדם להשיג גימלה במרמה, תופחת הגימלה שהוא זכאי לה ב־25%.

¹⁷ ס"ח תשי"ט, עמ' 276.

¹⁸ ס"ח תשי"ז, עמ' 162.

סימן ד': תביעות נגד צד שלישי

זכות לתביעה

150. (א) היה המקרה שחייב את המוסד לשלם גימלה לפי חוק זה משמש עילה גם לחייב צד שלישי לשלם פיצויים לאותו זכאי לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש]¹⁰, רשאי המוסד או מעביד שאושר לכך לפי סעיף 162 לתבוע מאותו צד שלישי פיצוי על הגימלה ששילמו או שהם עתידים לשלמה.

(ב) הזכאי לגימלה לפי חוק זה חייב להושיט כל עזרה ולנקוט כל פעולה סבירה כדי לסייע למוסד במימוש זכותו לפי סימן זה, ולא יעשה כל פעולה העלולה לפגוע בזכויות המוסד לפי סימן זה או למנוע בעד מימושה; עבר הזכאי לגימלה על איסור לפי סימן זה, או לא עשה את המוטל עליו לפיו, רשאי המוסד לשלול ממנו את הזכות לגימלה, כולה או מקצתה.

151. זכאי לגימלה שקיבל מצד שלישי תשלום על חשבון פיצויים כאמור, רשאי המוסד לזקוף סכום השווה ללא יותר מ-75% מאותו תשלום על חשבון הגימלה המגיעה ממנו; הוראות סעיף זה לא יחולו על פיצויים ששולמו לזכאי לגימלה מכוח סעיף 152.

זקיפת פיצויים לחשבון הגימלה

152. (א) הגיש הזכאי לגימלה תביעה לפיצויים נגד צד שלישי ותביעה זו התבררה יחד עם תביעת המוסד לפי סעיף 150 (א), לא יהיה המוסד זכאי לסכום העולה על 75% מסך-כל הפיצויים המגיעים מהצד השלישי למוסד ולזכאי לגימלה כאחד (בסעיף זה – סך כל הפיצויים), והזכאי לגימלה יהיה זכאי ליתרה.

חלוקת פיצויים מצד שלישי

(ב) הוגשה תביעת המוסד לפי סעיף 150 (א) ובאותה שעה לא הוגשה תביעת הזכאי לגימלה לפיצויים נגד הצד השלישי, יודיע המוסד לזכאי לגימלה על הגשת תביעתו כאמור; לא עשה כן והתבררה התביעה בלי שהזכאי לגימלה היה בעל דין בה, והמוסד גבה בעקבות פסק דין שניתן בתביעה סכום העודף על 75% מסך-כל הפיצויים, ישלם המוסד לזכאי לגימלה את הסכום העודף.

(ג) הגיש הזכאי לגימלה תביעה לפיצויים נגד הצד השלישי, ובאותה שעה לא הוגשה תביעת המוסד לפי סעיף 150 (א), והזכאי לגימלה הודיע למוסד על הגשת תביעתו, יהא הזכאי לגימלה זכאי לפחות ל-25% מסך-כל הפיצויים שנפסק באותה תביעה.

(ד) ההודעה האמורה בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) תישלח בדואר רשום, תוך זמן סביר שיאפשר דיון מאוחד בתביעות המוסד והזכאי לגימלה.

153. היה המקרה שחייב את המוסד לשלם גימלה לפי חוק זה משמש גם עילה לחייב את המעביד, נוסף לצד שלישי, לשלם פיצויים לזכאי לגימלה לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש], לא יהיה הצד השלישי זכאי לתבוע מהמעביד להשתתף בתשלום הפיצויים שהצד השלישי חייב בו לפי סעיף 150 (א), על אף האמור בסעיף 92 לפקודה האמורה, וסכום הפיצויים האמור יוקטן בסך שבו היה המעביד חייב כהשתתפות בתשלום הפיצויים אלמלא הוראות סעיף זה.

אין המעביד חב לצד שלישי

154. לענין סעיף 81 (1) לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] רואים גימלה כזכות הנובעת מחוזה.

גימלה לענין פיצויי נזיקין

155. לענין סימן זה רשאי השר לקבוע בתקנות הוראות בדבר היוון קצבאות.

היוון

¹⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

פרק ח': דמי ביטוח

סימן א': הוראות כלליות

פרישות

156. (א) בפרק זה –

“תקופת תשלום” – פרק זמן שלפיו משתלמים דמי ביטוח;
“מועד תשלום” – מועד לתשלום דמי ביטוח.

(ב) לענין פרק זה רואים כעובד גם את מי ששכרו נקבע בחוק או על ידי החלטת הכנסת או על פיה, ואת החייב בתשלום השכר רואים כמעבידו, אלא ששיעור דמי הביטוח לגבי מי שאיננו מבוטח לפי פרק ג' יהיה לפי האמור בפרט 4 ללוח י' בלבד.

הוראת יסוד

157. (א) כל מבוטח לפי פרק ב' ישתלמו בעדו דמי ביטוח זקנה וחיים, אימהות ומשפחות מרובות ילדים, בין שהוא מבוטח גם לפי פרק ד' ובין שאיננו מבוטח לפיו.
(ב) כל מבוטח לפי פרק ג' ישתלמו בעדו דמי ביטוח נפגעי עבודה.
(ג) כל מבוטח לפי פרק ו' ישתלמו בעדו דמי ביטוח ילדי עובדים.
(ד) אין הוראות סעיף זה גורעות זו מזו.

תחומה של תקופת תשלום

158. כל תקופת תשלום תסתיים בסופו של כל חודש, אם לא קבע השר בתקנות תחומים אחרים לתקופת תשלום, בין לכל המבוטחים ובין לסוג מבוטחים.

שיעורי דמי ביטוח

159. (א) שיעורי דמי הביטוח לפי סעיף 157 הם –
(1) לענין עובד – אחוזים כאמור בלוח י' מהכנסתו החדשית;
(2) לענין מבוטח אחר – החלק השנים עשר של אחוזים כאמור בלוח י' מהכנסתו השנתית.
(ב) השר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לשנות בצו את שיעורי דמי הביטוח האמורים בלוח י'.
(ג) שונה שיעור דמי הביטוח מכוח סעיף קטן (ב), ישונו באותה דרך ובאופן יחסי שיעור דמי הביטוח שמעביד רשאי לנכות משכרו של עובד לפי סעיף 161 (ג).

דמי ביטוח נפגעי עבודה

160. (א) דמי ביטוח נפגעי עבודה הם בתחום שבין 0.5% ובין 3% מהכנסתו של המבוטח; שיעורם המדוייק ייקבע על ידי השר בתקנות, ורשאי הוא להביא בחשבון את מידת הסיכון שבסוגי המפעלים, המקצועות או העבודות ואת שיעור הפגיעות בעבודה.
(ב) השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות משלימות בדבר חישוב ההכנסה לענין סעיף זה.
(ג) השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות שלפיהן יופחת או יוגדל, בתחום האמור בסעיף קטן (א), שיעור דמי הביטוח לגבי מפעל בשים לב למצב הבטיחות שבו.
(ד) פקיד גביה ראשי כאמור בסעיף 174 רשאי לקבוע את שיעור דמי הביטוח המשתלמים לפי סעיף זה, והוראות סעיף 176 (א) ו-(ג) יחולו.

החייבים בתשלום דמי ביטוח

161. (א) מבוטח שהוא עובד עצמאי, ומבוטח שאיננו עובד ולא עובד עצמאי, חייבים בתשלום דמי ביטוח בעד עצמם; אולם מבוטחת לפי פרק ד' בלבד מכוח היותה אשת מבוטח אינה חייבת בתשלום דמי הביטוח.
(ב) המעביד חייב בתשלום דמי ביטוח בעד עובדו; היה המבוטח עובד אצל מעבידו שונים ישלם כל אחד מהם את דמי הביטוח כאילו הוא בלבד היה מעבידו.

(ג) היו דמי ביטוח משתלמים בעד עובד לפי סעיף 157 (א), רשאי המעביד לנכות משכרו של העובד אחוזים מההכנסה שלפיה משתלמים דמי הביטוח, כאמור בפרט 1 בלוח י'; מעביד שלא ניכה מהשכר ששילם בחודש פלוני אינו רשאי לנכות בעד אותו חודש אלא תוך שלושים יום מיום תשלום השכר.

דמי ביטוח
מופחתים

162. השר רשאי לקבוע בתקנות כי מעביד שאושר לכך על ידי ישרלם דמי ביטוח מופחתים לענין סעיף 160 כפי שיקבע בתקנות, ובלבד שנתמלאו בו תנאים אלה:

- (1) הוא מעביד לפחות חמש מאות עובדים;
- (2) הוא חייב, בתוקף חוק, הסכם קיבוצי או חוזה עבודה, לשלם לעובדים שכר בעד הזמן שבעדו משתלמים דמי פגיעה בעבודה לפי סעיף 48, וסך כל השכר אינו קטן מדמי הפגיעה (להלן – תמורת דמי פגיעה).

סימן ב': הכנסה לענין דמי ביטוח

163. (א) יראו כהכנסתו החדשית של עובד את הכנסתו בעד החודש שקדם לאחד בחודש בו חל מועד התשלום, מהמקורות המפורטים בסעיף 2 (2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]; ואולם –

חישוב הכנסתו
החדשית של עובד

(1) אם הוא חבר אגודה שיתופית העובד במפעל האגודה, תוערך הכנסתו בהתאם להוראות השר בתקנות;

(2) אם הוא בן משפחה העובד במפעל של קרוב כאמור בסעיף 1, יראו כהכנסתו את הסכום שהיו רואים כהכנסתו של אדם שאת מקומו הוא ממלא.

(ב) השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות משלימות בדבר חישוב ההכנסה לענין סעיף

זה.

164. (א) עובד עצמאי יראו כהכנסתו השנתית את הכנסתו מהמקורות המפורטים בסעיפים 2 (1) ו-2 (8) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], ומי שאינו עובד ולא עובד עצמאי יראו כהכנסתו השנתית את הכנסתו מהמקורות המפורטים בסעיף 2 לפקודה האמורה, והכל – בשנת הכספים שקדמה לתקופת התשלום, ולאחר שנוכו ההוצאות הקשורות במישרין בהשגת ההכנסה.

חישוב הכנסתו
השנתית של
מבוטח אחר

(ב) (1) הכנסה בשנת הכספים שקדמה לתקופת התשלום תיקבע על פי השומה

הסופית של ההכנסה כאמור לאותה שנה לפני כל פטור, ניכויים וזיכויים לפי פקודת מס הכנסה [נוסח חדש], אולם כל עוד לא נערכה שומה סופית כאמור ישולמו מקדמות על חשבון דמי הביטוח בהתאם להוראות שנקבעו בתקנות, ודין המקדמות לענין חוק זה כדין דמי ביטוח.

(2) לגבי מבוטח שלא נערכה לו שומה כאמור והוא חייב על פי התקנות להגיש דין וחשבון על הכנסתו, תיקבע ההכנסה לפי הדין וחשבון של המבוטח בכפוף להוראות סעיפים 166 ו-174 עד 176, אולם אם נערכה השומה למבוטח לאחר מכן – תיקבע הכנסתו על פיה, ויראו את התשלומים ששולמו על ידי על פי הדין וחשבון או על פי קביעה מכוח סעיפים 174 ו-175 כמקדמות.

(ג) מבוטח שלא נערכה לו שומה כאמור ולא הגיש דין וחשבון על הכנסתו ואף לא

נקבע הסכום המגיע כדמי ביטוח בהתאם לסעיף 174, ישלם מקדמה כאילו הכנסתו היתה המינימום האמור לגביו בלוח י"א.

165. על אף האמור בסעיף 164, מי שהמוסד ביטח אותו על פי בקשתו, יראו כהכנסתו השנתית את ההכנסה כפי שנקבעה בתקנות.

חישוב הכנסתו
של מבוטח ברשות

166. מבוטח שהיה עובד או עובד עצמאי או שלא היה עובד ולא עובד עצמאי, ועבר מאחד הסוגים למשנהו, רשאי פקיד גביה ראשי שנתמנה לכך על ידי המוסד לקבוע את הסכום המגיע כדמי ביטוח על בסיס מקור הכנסתו בתקופת התשלום ולחייב בתשלום או בתשלום מקדמות.

167. (א) לענין דמי ביטוח המשתלמים לפי סעיף 157 (א) או (ב) לא יבוא בחשבון סכום ההכנסה של המבוטח העולה על סכום המקסימום האמור לגביו בלוח י"א.

(ב) מבוטח שאין לו הכנסה או שהכנסתו אינה מגיעה למינימום האמור לגביו בלוח י"א, ישתלמו בעדו דמי הביטוח כאילו הכנסתו היתה המינימום האמור.

(ג) השר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לשנות בצו את סכומי המקסימום והמינימום האמורים בלוח י"א.

הכנסות פטורות
מדמי ביטוח

168. (א) לענין תשלום דמי ביטוח לא יראו כהכנסה —

(1) גימלה לפי חוק זה;

(2) תגמול נכות או שאירים המשתלם למבוטח מכוח חוק של מדינת-חוק שאושר על ידי השר לענין זה כחוק תגמולים;

(3) תגמולים לפי חוקי תגמולים אלה:

(א) חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט—1959 [נוסח משולב];

(ב) חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תשי"ז—1950;

(ג) חוק המשטרה (נכים ונספים), תשט"ו—1955;

(ד) חוק הגימלאות לנפגעי ספר, תשי"ז—1956²⁰;

(ה) חוק נכי המלחמה בנאצים, תשי"ד—1954²¹;

(ו) חוק נכי רדיפות הנאצים, תשי"ז—1957²².

(ב) השר, באישור ועדת העבודה של הכנסת, רשאי לקבוע בצו כל חוק אחר כחוק תגמולים לענין סעיף זה.

תקופות פטור
מתשלום דמי
ביטוח

169. (א) לא ישולמו דמי ביטוח בעד עובד בעד הזמן שבעדו מגיעים לו דמי פגיעה, דמי לידה או תשלומים בקשר לשיקום מקצועי הניתן לפי סעיף 45.

(ב) לא ישולמו דמי ביטוח לפי סעיף 157 (א) בעד הזמן שבעדו מגיעה למבוטח קצבת זקנה ובעד הזמן שלאחר הגיע המבוטח לגיל שבעים בגבר, או לגיל ששים וחמש באשה, אף אם לא מגיעה לו קצבת זקנה.

(ג) לא ישולמו דמי ביטוח בעד הזמן שבעדו מגיעה למבוטח קצבת נכות אם אין לו כל הכנסה אחרת, ולא ישולמו דמי ביטוח לפי סעיף 157 (א) בעד הזמן שבעדו מגיעה למבוטח לפי סעיף 68 קצבה בשל דרגת נכות יציבה, אף אם יש לו הכנסה אחרת.

(ד) לא ישולמו דמי ביטוח בעד פרק הזמן שבעדו מגיעה לעובד תמורת דמי פגיעה אלא מהסכום העודף על הסכום שהיה משתלם לו כדמי פגיעה אילו לא קיבל תמורת דמי פגיעה.

²⁰ ס"ח תשי"ז, עמ' 22.

²¹ ס"ח תשי"ד, עמ' 76.

²² ס"ח תשי"ז, עמ' 103.

170. השר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע בתקנות הוראות מיוחדות בדבר תשלום או פטור מתשלום של דמי ביטוח, כולם או מקצתם –
- (1) מהכנסה שמקורה בקצובות הכראה או נסיעה או מבונוסים;
 - (2) מתשלום שהוא בנוסף לשכר החדשי הרגיל כפי שהוגדר בתקנות;
 - (3) מהכנסה המשתלמת שלא בכסף או שלא במישרין על ידי מעביד לעובדו.

סימן ג': תשלומים ודו"חות

171. מועד התשלום של דמי הביטוח יהיה, לגבי עובד, היום החמישה עשר בחודש שאחרי תקופת התשלום, ולגבי כל מבוטח אחר – היום החמישה עשר בחודש של תקופת התשלום; השר רשאי לקבוע בתקנות מועדים אחרים במקום המועדים שבסעיף זה, לכלל המבוטחים או לחלק מהם.

172. כל תשלום על חשבון דמי ביטוח ייוקף ראשית כל לחשבון פיגורים של החייב באותו תשלום, לפי סדר זמנם.

173. השר רשאי להתקין תקנות בדבר –

- (1) דינים וחשבונות שאדם חייב להגיש על הכנסתו או על שכר עבודה ששילם למי שבעדו הוא חייב בתשלום דמי ביטוח;
- (2) חובת קבלן להודיע על ביצוע עבודה באמצעות קבלן משנה ודינו של קבלן שלא קיים חובה המוטלת עליו בתקנות לפי סעיף זה.

174. היה אדם חייב, לפי התקנות, להגיש דין וחשבון כאמור בסעיף 173 (1) ולא הגישו, רשאי פקיד גביה ראשי שנתמנה לכך על ידי המוסד לקבוע את הסכום המגיע כדמי ביטוח שיש לשלם, ורואים כאילו חל פרעון הסכום במועד התשלום של תקופת התשלום שאליה מתייחס הסכום.

175. היה פקיד גביה ראשי משוכנע שהכנסתו של המבוטח או שכר העבודה של עובדי מעביד פלוני עולים על הסכומים הנקובים בדין וחשבון שהוגש לפי התקנות על ידי המבוטח או המעביד, רשאי הוא לקבוע את הסכום המגיע כדמי ביטוח שיש לשלם, ורואים כאילו חל פרעון הסכום במועד התשלום של תקופת התשלום שאליה מתייחס הסכום.

176. (א) קבע פקיד גביה ראשי את דמי הביטוח כאמור בסעיפים 166, 174 או 175, תימסר לחייב בתשלום הודעה על כך במכתב רשום, והחייב בתשלום רשאי לערור לפני ועדת שומה הפועלת לפי סעיף 187, תוך שלושים יום מהיום שבו נמסרה לו ההודעה; לא ערר החייב בתשלום כאמור, תהא קביעת פקיד גביה ראשי סופית.

(ב) השתמש פקיד גביה ראשי בסמכותו לפי סעיפים 174 או 175, חייב הוא לנמק החלטתו בהודעה על פי סעיף קטן (א).

(ג) העורר על קביעה לפי סעיפים 166 או 174 עליו הראיה.

(ד) הוגש ערר על קביעה לפי סעיף 175, על המוסד הראיה שהקביעה היתה סבירה.

177. השר רשאי לקבוע בתקנות, לגבי כלל המבוטחים או לגבי סוגים מהם, הוראות בדבר –

- (1) שיטת הגביה של דמי הביטוח;
- (2) עיגול הכנסה שלפיה משתלמים דמי ביטוח כדי עשר לירות;
- (3) עיגול דמי ביטוח לסכום הקרוב ביותר המחלק בארבע, באופן שהמנה תהיה בלירות שלמות.

178. גבה המוסד כספים לפי דרישתו בטעות או שלא כדין ולא החזיר כספים אלה תוך ששה חדשים מיום גבייתם, ישלם עליהם המוסד ריבית בשיעור של 9% לשנה לזמן שעבר ממועד הגביה עד יום החזרתם ולפי תנאים שנקבעו בתקנות.

סימן ד': פיגורים

הגדלת דמי ביטוח
מחמת פיגור

179. (א) לא שולמו דמי ביטוח במועד התשלום, רשאי המוסד להתרות בחייב בתשלום, בדרך שיוורה השר, ואם לא סולק הפיגור תוך המועד הקבוע בהתראה רשאי המוסד להגדיל את דמי הביטוח, שבתשלום חל הפיגור, בשיעור שלא יעלה על עשרים אחוז.
(ב) המתמיד לפגר, לדעת המוסד, בתשלום דמי ביטוח המגיעים ממנו, רשאי המוסד להתרות בו, ואם על אף ההתראה הוא מוסיף לפגר רשאי המוסד, לאחר הודעה מוקדמת של שבועיים, להגדיל את דמי הביטוח, שבתשלום חל הפיגור, בשיעור שלא יעלה על חמישים אחוז.

שמירת זכות
לגימלה

180. לא שילם המעביד את דמי הביטוח בעד עובדו כאמור בסעיף 161 (ב), יראו, לענין הזכות לגימלה, כאילו שולמו.

הפחתת גימלה
ושלילתה מחמת
פיגור

181. (א) קרה מקרה המזכה לגימלה וקיים אותה שעה חוב של דמי ביטוח והפיגור בתש" לזמו הוא בעד תקופה העולה על שנים עשר חדשים, ינהגו כך:

- (1) בפיגור שאינו עולה על שמונה עשר חדשים – תשולם הגימלה פחות רבע;
- (2) בפיגור העולה על שמונה עשר חדשים ואינו עולה על שלושים וששה חדשים – תשולם הגימלה פחות חצי;
- (3) בפיגור העולה על שלושים וששה חדשים – לא תינתן גימלה לא בכסף ולא בעין.

(ב) האמור בסעיף קטן (א) לא יחול על גימלאות לפי סעיפים 29, 94, 97 ו-105.

סייג לחוב

182. הסכום שבו הוגדלו דמי הביטוח לפי סעיף 179 תוך תקופה של חמש שנים שקדמו למקרה המזכה לגימלה ובעד התקופה האמורה, אין רואים אותו כחוב של דמי ביטוח לענין סעיפים 98, 108 ו-181.

הקלות בגביית
דמי ביטוח

183. (א) פקודת המסים (גביה) ²³, להוציא סעיף 12 שבה, תחול על דמי ביטוח כאילו היו מס כמשמעותו בפקודה האמורה.

(ב) השר רשאי למנות אדם שיהיו לו הסמכויות של קצין מחוז או ממונה על מחוז לענין הפקודה האמורה, והוא ימלא לצורך סעיף זה את התפקידים המוטלים על קצין מחוז או ממונה על מחוז לפי הפקודה האמורה.

(ג) לענין גביית חובות, אשר לפי פקודת פשיטת הרגל, 1936, פקודת האגודות השיתופיות ²⁴ או פקודת החברות ²⁵, סילוקם קודם לסילוק יתר החובות – דין דמי ביטוח כדין מס המגיע לאוצר המדינה.

הסכם תשלומים

184. המוסד רשאי לערוך עם מעביד או מבוטח או עם באי-כוחם הסכם בכתב, לפי טופס שנקבע בתקנות, בדבר תשלום לשיעורים של חוב דמי ביטוח, כולו או מקצתו; נערך הסכם כאמור – יראו לגבי הזכות לגימלה ובכפוף לסעיף 139 (ב) ולתנאי ההסכם, כאילו שולמו דמי הביטוח שלגביהם נערך ההסכם, כל עוד החייב בתשלום מקיים את הוראות ההסכם.

²³ חוקי א"י, כרך ב', פרק קל"ז, עמ' 1374.

²⁴ חוקי א"י, כרך א', פרק כ"ד, עמ' 336.

²⁵ חוקי א"י, כרך א', פרק כ"ב, עמ' 155.

185. (א) לא נרשם מעביד בהתאם לתקנות על פי סעיף 193 או לא שילם במועד התשלום את דמי הביטוח בעד עובד פלוני, ולפני הרישום, או אחרי מועד התשלום ולפני סילוק הפיגורים, קרה לעובד מקרה המזכה לגימלה, רשאי המוסד לתבוע מהמעביד סכום השווה לגימלאות בכסף ששילם המוסד, או שהוא עתיד לשלמן, ואת השווי הכספי של גימלאות בעין שניתנו לזכאי לגימלה, בקשר לאותו מקרה.

(ב) השר רשאי לקבוע, בתקנות, הוראות בדבר היוון קצבאות ובדבר חישוב ערכן הכספי של גימלאות בעין, לענין סעיף זה.

סימן ה': הוראות מיוחדות

186. השר רשאי לקבוע בתקנות, הן בדרך כלל והן לסוגים, הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביטוח של המבוטחים המנויים להלן, וכוותן יפה על אף האמור בפרק זה, ובלבד שלא יחויבו בתקנות לשלם דמי ביטוח מסכום העולה על מקסימום ההכנסה שלפיה משתלמים דמי ביטוח; ואלה הם המבוטחים:

הוראות מיוחדות
בדבר תשלום
דמי ביטוח

- (א) עובד חלקי;
- (ב) עובד לשעה;
- (ג) עובד אצל מעבידים שונים;
- (ד) עובד מזמן לזמן לפי רצונו הוא;
- (ה) עובד שתוך פרק זמן הנקוב בתקנות עבד מספר ימים פחות מהנקוב בהן;
- (ו) עובד בחופשה – ללא-תשלום – חודש תמים;
- (ז) עובד שמעבידו אינו תושב ישראל;
- (ח) עובד בשירות דיפלומטי או קונסולרי של מדינת-חוץ;
- (ט) עובד שאין אדם אחר חייב לפי חוק זה בתשלום דמי ביטוח בעדו;
- (י) עובד ששכר עבודתו, כולו או מקצתו, אינו משתלם על ידי מעבידו או מטעמו;
- (יא) עובד במשק בית;
- (יב) עובד שאינו עובד עצמאי ואין עיקר הכנסתו מעבודה שכירה;
- (12) מבוטח שהוא גם עובד וגם עובד עצמאי;
- (13) עובד עצמאי שאין עיקר הכנסתו ממשלח ידו;
- (14) מבוטח שהוא מתיישב בישוב חקלאי שהוקם אחרי המועד הנקוב בתקנות;
- (15) (א) מבוטח הנתמך על ידי שירותי סעד;
- (ב) מבוטח בתקופת היותו אסיר או עציר;
- (ג) מבוטח השוהה בחוץ לארץ;
- (ד) מבוטח שעבר מסוג אחד של מבוטחים למשנהו – בתקופת מעבר שנקבעה;
- (ה) מבוטח שעיקר זמנו ללימודים ואינו עובד ולא עובד עצמאי;
- (ו) מבוטח לפי פרק ג' בלבד;
- (ז) מבוטחים בני זוג העובדים במפעל או בעסק של שניהם או של אחד מהם;
- (ח) מבוטח שאינו עובד בשנה הראשונה לביטוחו.

187. (א) ליד כל סניף של המוסד תוקם ועדת שומה, והיא תקבע, לפי בקשת המוסד או החייב בתשלום דמי ביטוח, את דמי הביטוח שיש לשלמם.

ועדת שומה

- (ב) חברי ועדת שומה ימונו על ידי המועצה.
- (ג) ועדת שומה תדון בשלושה; מנהל הסניף שליידו הוקמה ועדת שומה יקבע את התור שלפיו יכהנו חבריה.
- (ד) ועדת שומה תקבע את סדרי הדין לפנייה, במידה שלא נקבעו בתקנות, ולא תהיה כפופה לדיני ראייה אלא תשקול לפי אומד דעתה את חומר הראיות שהוכחו לפנייה; אך שומה סופית של הכנסה מהמקורות האמורים בסעיפים 163 (א) ו-164 (א), לפני כל פטור, ניכויים וזיכויים לפי פקודת מס הכנסה [נוסח חדש], תחייב את הועדה.
- (ה) החלטת ועדת שומה בשאלה שבעובדה תהיה סופית.

188. (א) המשלם לאדם שהוא מבוטח לפי פרק ה' או פרק ו' תשלומים על פי חוק אחר, הסכם קיבוצי או חוזה, בזכות ילדו של אותו אדם, רשאי להפחית מהם סכום שלא יעלה על קצבת המשפחה המשתלמת בעד אותו ילד לפי פרק ה' או על הקצבה המשתלמת כאמור לפי פרק ו', הכל לפי הענין.
- (ב) היו סכומים משתלמים לקופת תגמולים, לקרן פנסיה או לגוף כיוצא באלה, מכוח הסכם שנעשה לפני ג' באב תשכ"ה (1 באוגוסט 1965), והם מיועדים לביטוח תוספת משפחתית, רשאי המעביד להפחית את תשלומיו כאמור באחוזים, מהכנסת העובד שלפיה נעשה התשלום כאמור, כנקוב בלוח י"ב.
- (ג) היו סכומים משתלמים לקופת תגמולים או לקופת פנסיה מכוח הסכם שנעשה לפני כ"ז באדר ב' תשי"ד (1 באפריל 1954), רשאי המעביד להפחית את תשלומיו לקופה כאמור באחוזים מההכנסה שלפיה משתלמים דמי ביטוח בעד עובד פלוני, ורשאי העובד להפחית את תשלומיו לקופה כאמור באחוזים מההכנסה שלפיה משתלמים בעדו דמי ביטוח, הכל כנקוב בלוח י"ב.
- (ד) שונה שיעור דמי הביטוח מכוח סעיף 159 (ב) ישונו באותה דרך ובאופן יחסי שיעורי ההפחתה הנקובים בלוח י"ב.

189. לענין פרק זה, דין המדינה כמעביד כדין כל מעביד אחר.

פרק ט': שונות

190. נכרת הסכם בין ממשלת ישראל לבין מדינת-חוץ הקובע יחסי גומלין בענין ענפי ביטוח לאומי שחוק זה דן בהם, רשאי השר להתקין תקנות לביצוע ההסכם אף בסטייה מהוראות חוק זה.
191. השר רשאי לקבוע, בתקנות, הוראות מיוחדות בדבר ביטוחו של אזרח מדינה שחוקיה מפלים לרעה אזרחים ישראלים בענפי ביטוח שחוק זה דן בהם.
192. השר רשאי לקבוע, בתקנות, הוראות מיוחדות בדבר ביטוחם של אנשים המשרתים בצבא-הגנה לישראל — להוציא אנשים בשירות מילואים — ושל התלויים בהם.
193. השר רשאי לקבוע, בתקנות, הוראות בדבר רישום המבוטחים במוסד והמעבידים ובדבר שינוי בפרטי הרישום.
194. (א) לא נרשם מבוטח על פי ההוראות בדבר רישום החלות עליו, יהיו דמי הביטוח, לגבי התקופה שלא נרשם כאמור, הסכום השווה לדמי הביטוח לפי פרק ח' בתוספת ריבית על דמי ביטוח אלה לזמן שעבר ממועד התשלום, כולו או מקצתו — לפי החלטת המוסד — עד היום בו נרשם המבוטח, בשיעור של 9% לשנה.

(ב) לא נרשם מבוטח על פי ההוראות בדבר רישום החלות עליו, לא תיחשב לגביו כל תקופת אכשרה לענין סעיפים 15, 22 ו-107, אלא מיום שנרשם.
(ג) סעיף זה לא יחול אם הוכיח המבוטח כי אי-הרישום נגרם על ידי מעשה שלא היה תלוי ברצונו של החייב ברישום.

הפסקת הביטוח
ותקופת אכשרה

195. חדל אדם להיות מבוטח לפי פרק ב' תקופה של למעלה מחמש שנים רצופות וחזר והיה למבוטח, לא תיחשב לגביו כל תקופת אכשרה לענין סעיפים 15, 22 ו-107 אלא מיום שחזר והיה למבוטח כאמור.

196. (א) מי שהוסמך לכך על ידי המוסד רשאי להיכנס בכל עת סבירה לכל מקום שיש לו יסוד להניח שעובד בו אדם כעובד עצמאי או שמועבד בו עובד, או לשם חקירה בקשר לתביעה או לתשלום גימלה, ובלבד שלא יהא רשאי להיכנס בכוח למקום מגורים לשם חקירה כאמור אלא על פי צו מאת שופט בית משפט שלום.

פיקוח

(ב) מי שהוסמך כאמור בסעיף קטן (א) רשאי לדרוש כי יוצג בפניו כל פנקס או מסמך אחר בדבר האנשים העובדים באותו מקום, הן כעובדים והן כעובדים עצמאיים, ולחקור כל אדם בכל ענין הנוגע לחוק זה, ובלבד שלא יידרש אדם לתת תשובה או עדות העלולות להפילו.

(ג) הוראות סעיף זה אינן באות לגרוע מהאמור בסעיף 88.

197. (א) לא הוכח יום לידתו של אדם, חזקה עליו לענין חוק זה שנוולד בחמישה עשר לחודש לידתו; ואם לא הוכח החודש – חזקה כאמור שנוולד באחד ביולי של שנת לידתו.

חישובי מועדים

(ב) לא נקבע גילו של אדם אך נקבע לו מתח גילים, יהיה גילו לענין חוק זה הגיל שבתחום אותו מתח שהמבוטח או הזכאי לגימלה, לפי הענין, הצהיר עליו כעל גילו.

198. לא ייוצג אדם בפני המוסד אלא על ידי עורך דין, רואה חשבון, ידיד קרוב, נציג ארגון עובדים או מעבידים, נציג ארגון של ישובים חקלאיים, או אדם אחר שנתקיימו בו התנאים שנקבעו לכך בתקנות.

ייצוג בפני המוסד

פרק ו' : המוסד לביטוח לאומי

סימן א' : הוראות כלליות

199. (א) המוסד לביטוח לאומי הוא תאגיד, כשר לכל חובתו, זכות ופעולה משפטית.
(ב) הרשות העליונה של המוסד היא המועצה; הרשות המנהלת והמבצעת של המוסד היא המינהלה.

יסודות

(ג) המוסד יעמוד לפיקוחו הכללי של השר, והמינהלה חייבת להגיש לשר כל דין וחשבון וכל תעודה או פנקס שידרוש.

(ד) המוסד יעמוד לבקרתו של מבקר המדינה כאמור בסעיף 9 (6) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב]²⁶, ומבקר המדינה יגיש העתק הדין וחשבון שלו על פעולות המוסד לשר ולמועצה, נוסף לאלה שיש להגיש להם העתק דין וחשבון זה לפי סעיף 15 לחוק האמור.

²⁶ ס"ח תשי"ח, עמ' 92.

200. (א) המוסד רשאי, לאחר התייעצות בוועדת העבודה של הכנסת ובמועצה ועל פי הסכם בינו לבין הממשלה, ליתן בשם הממשלה שלא בדרך קבע, לכלל תושבי המדינה או לסוגים מהם, הטבות סוציאליות שאינן ניתנות לפי חוק זה או לפי כל חיקוק אחר.
- (ב) אוצר המדינה יחזיר למוסד כל סכום שהוציא למתן הטבות האמורות, הכל כפי שנקבע בהסכם כאמור בסעיף קטן (א).

סימן ב': המועצה והמינהלה

201. (א) הרכב המועצה, דרך הקמתה ותנאי הפסקת החברות בה ייקבעו בתקנות, לאחר התייעצות בוועדת העבודה של הכנסת.
- (ב) תקופת כהונתה של המועצה תהיה ארבע שנים.

202. המועצה —

- (1) תפקח על פעולות המוסד והנהלתו;
- (2) תייעץ לשר בכבואר להתקין תקנות, חוץ מתקנות לפי סעיף 201 (א);
- (3) רשאית להמליץ לפני השר על התקנת תקנות;
- (4) תמלא כל תפקיד אחר המוטל עליה בחוק זה.
203. (א) המועצה רשאית למנות ועדות, מבין חבריה או שלא מבין חבריה, ולהעביר להן מסמכיוותיה.
- (ב) המועצה תמנה ועדה לכל ענף מענפי הביטוח הקיימים לפי חוק זה שתייעץ למנהל של אותו ענף.

204. השר יהיה יושב ראש המועצה; המועצה תבחר בסגן יושב ראש.

בוהל

205. המועצה תקבע את סדר דיוניה ועבודתה, במידה שלא נקבעו בתקנות.

המינהלה

206. (א) חברי המינהלה יהיו המנהל הכללי של המוסד (להלן — מנהל המוסד), סגנו — אם נתמנה לו סגן, גזכר המוסד ומנהלי ענפי הביטוח שהם נושא חוק זה או כל חוק אחר שהביטוח לפיו מבוצע על ידי המוסד.
- (ב) מנהל המוסד יהיה יושב ראש המינהלה.
- (ג) המינהלה רשאית לאצול מסמכיוותיה לחבר מחבריה.

קיום סמכויות

207. קיומם של המועצה, של המינהלה או של ועדה מועדות המועצה ותוקף החלטותיהן לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר או שהיה ליקוי במינויו.

סימן ג': המנגנון

המנהל וסגנו

208. השר, לאחר שהתייעץ במועצה, ימנה את מנהל המוסד שלמרותו יהיו נתונים עובדי המוסד, ורשאי הוא באותה דרך למנות סגן למנהל המוסד.

מנהלים של ענפי ביטוח

209. השר, לאחר שהתייעץ במנהל המוסד, ימנה מנהל לכל אחד מענפי הביטוח שהם נושא חוק זה ואת יתר חברי המינהלה.

210. (א) במסגרת התקן שאושר על ידי השר תמנה המינהלה את יתור עובדי המוסד ותקבע את תפקידיהם וסמכויותיהם, להוציא את האקטואר של המוסד שיתמנה בהתאם לסעיף 223 ואת מנהלי הסניפים שיתמנו בהתאם לסעיף 211.
(ב) מינויים של עובדי המוסד לפי סעיף זה יהיה לפי הכללים הקבועים למינוי עובדי המדינה, בשינויים שהעניין מחייבם, ותנאי עבודתם של עובדי המוסד יהיו כתנאי העבודה של עובדי המדינה.

עובדים אחרים

211. השר רשאי לקבוע, בתקנות, הוראות בדבר פתיחת סניפים של המוסד ובדבר קביעת תחום פעולתם וסמכותם ומינוי מנהליהם.

סניפים

סימן ד': כספים ומשק

212. (א) המינהלה תכין, לתאריך שקבעה המועצה, הצעת תקציב שנתי למוסד, ותגיש אותה למועצה.

הצעת תקציב

(ב) המועצה תדון בהצעת התקציב ותעביר אותה לאישורו של השר, בצירוף הערותיה והמלצותיה.

213. השר רשאי, לאחר בירור במינהלה, לאשר את התקציב כפי שהוצע או בשינויים שימצא לנכון; התקציב המאושר ייחתם ביד השר וכיד מנהל המוסד ופורסם בדרך שיוורה השר.

אישור התקציב

214. המינהלה אחראית להנהלה סדירה ויעילה של חשבונות המוסד.

אחריות להנהלת חשבונות

215. (א) כל סכום שמשלמים למוסד כדמי ביטוח ייוקף לזכות חשבונות ענפי הביטוח השונים לפי לוח י"ג, ואם לא שולמו דמי הביטוח במלואם יוקפו לזכות חשבונות ענפי הביטוח את הסכומים היחסיים.

חשבונות ענפי ביטוח

(ב) השר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לשנות בצו את לוח י"ג אם שונה שיעור דמי הביטוח לפי סעיף 159 (ב) או אם השתנה היחס בין מספר המבוטחים שהם עובדים עצמאיים לבין מספר המבוטחים שאינם עובדים ולא עובדים עצמאיים.

(ג) לכל ענף ביטוח יתנהל חשבון נפרד ולא יועבר סעיף, זכות או חובה, מחשבון ענף ביטוח אחד לחשבון ענף ביטוח אחר אלא בהסכמת המועצה ובאישור השר.

(ד) ההוצאות הכלליות והמשותפות לענפי הביטוח השונים יחולקו בין החשבונות של ענפי הביטוח לפי כללים שהמליצה עליהם המועצה לאחר קבלת חוות דעתו של האקטואר של המוסד ובאישור השר.

(ה) לענין סעיף זה יראו ביטוח עובדים עצמאיים מפני פגיעה בעבודה כענף ביטוח בפני עצמו.

216. (א) תוך ששה חדשים מתום שנת כספים תגיש המינהלה למועצה ולשר מאזן ודין וחשבון כספי שאליו יצורף דין וחשבון של האקטואר של המוסד.

מאזן ודו"ח כספי

(ב) המאזן והדין וחשבון הכספי יפורסמו בדרך שיוורה השר.
(ג) שנת הכספים של המוסד תהיה כשנת הכספים של המדינה.

217. (א) בהתאם לשיעורים הנקובים בלוח י"ד יקציב אוצר המדינה למוסד, לכל שנת כספים, סכום השווה לצירוף שני אלה:

הקצבות אוצר המדינה למוסד

- (1) אחוזים מתקבולי המוסד באותה שנת כספים מדמי ביטוח זקנה וחיים;
- (2) אחוזים מתקבולים כאמור מדמי ביטוח משפחות מרובות ילדים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) לא יעלה סך כל ההקצבה על הסכום שנקבע למטרה זו בחוק התקציב לאותה שנת כספים; אולם אם התברר שהסכום שנקבע בחוק התקציב קטן מההקצבה, הרשות בידי ועדת הכספים של הכנסת, על פי הצעת השר ולאחר התייעצות בשר האוצר, להתאים את הסכום שנקבע בחוק התקציב להקצבה לפי סעיף קטן (א).

(ג) שונה שיעור דמי הביטוח מכוון סעיף 159 (ב), רשאי השר, באישור ועדת הכספים של הכנסת ובהסכמת שר האוצר, לשנות את השיעורים הנקובים בלוח י"ד.

(ד) אופן תשלום ההקצבה ייקבע בהסכם בין המוסד ובין השר, שיאושר על ידי שר האוצר.

השקעות 218. כספי המוסד שאינם מיועדים לכיסוי הוצאות והתחייבויות שוטפות יושקעו בהשקעות קונסטרוקטיביות על ידי המינהלה בהתאם להמלצות המועצה שאושרו על ידי השר, ובמסגרת גרת ההשקעות המותרות למוסד לפי התקנות שהתקין השר בהסכמת שר האוצר, אם התקין תקנות כאלה.

הלוואות 219. המינהלה רשאית, באישור השר, לקבל הלוואות בשם המוסד בשעבוד נכסים להבטחת סילוקן או בלי שעבוד כזה.

הענקות 220. המינהלה רשאית, על פי המלצת המועצה ובאישור השר, ליתן הענקות, במסגרת התקציב שאושר לפי סעיף 213, למוסד לבטיחות וגיהות שהוקם על פי חוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד—1954²⁷, לכל תאגיד או גוף אחר העוסקים בקידום פעולות הבטיחות בעבודה וכן לעריכת מחקרים בתחום הביטוח הסוציאלי.

נכסים 221. רכישת מקרקעין על ידי המוסד לצרכיו הוא תיעשה על ידי המינהלה על פי החלטת המועצה שאושרה על ידי השר.

פטור ממסים 222. לענין חובת תשלום מסים, אגרות ותשלומי חובה אחרים, דין המוסד כדין המדינה.

האקטואר 223. (א) השר ימנה את האקטואר של המוסד בהתייעצות עם המועצה.

(ב) נוסף לדין וחשבון האקטוארי, שיצורף לדין וחשבון הכספי השנתי בהתאם לסעיף 216 (א), יגיש האקטואר של המוסד לשר ולמועצה דין וחשבון אקטוארי מלא עם תום כל שלוש שנות כספים.

(ג) בפעולתו המקצועית לא יהיה האקטואר כפוף להוראות. והמינהלה חייבת להגיש לו את כל העזרה הדרושה לביצוע חובותיו המקצועיות.

פרק י"א : בית הדין לביטוח לאומי

מבנה בית הדין לביטוח לאומי 224. בית דין לביטוח לאומי (להלן – בית הדין) יהיה של בתי דין מקומיים ובית דין לערעורים.

המינוי לבתי דין מקומיים 225. (א) כחברי בתי דין מקומיים יתמנו שופטי בית משפט שלום, או הכשרים לפי החוק להתמנות שופטי בית משפט שלום (להלן – שופט מקצועי), ונציגי ציבור.

²⁷ ס"ח תשי"ד, עמ' 202.

- (ב) שופטים מקצועיים לבתי דין מקומיים יתמנו על ידי שר המשפטים לאחר התייעצות עם השר; נציגי הציבור לבתי דין מקומיים יתמנו על ידי שר המשפטים על פי המלצת השר שתינתן לאחר התייעצות עם המועצה.
- (ג) השופטים המקצועיים יהיו אבות בתי הדין המקומיים.
- (ד) הודעה על המינויים תפורסם ברשומות.

226. (א) בית דין מקומי ידון בשלושה, שהם שופט מקצועי ושני נציגי ציבור.
- (ב) אב בית הדין המקומי, ואם יש בבית הדין המקומי יותר מאב בית דין אחד – הקשיש שבהם, יקבע את התור שלפיו ישבו בדין חברי בית הדין המקומי שהם נציגי ציבור.
227. (א) כחברי בית הדין לערעורים יתמנו שופטי בית משפט מחוזי, או הכשרים לפי החוק להתמנות שופטי בית משפט מחוזי.
- (ב) חברי בית הדין לערעורים יתמנו על ידי שר המשפטים לאחר התייעצות עם השר.
- (ג) אב בית הדין לערעורים יהיה שופט בית משפט מחוזי או מי שנתמנה במיוחד להיות אב בית דין.
- (ד) הודעה על המינויים תפורסם ברשומות.

228. (א) בית הדין לערעורים ידון בשלושה.
- (ב) אב בית הדין לערעורים, ואם יש בבית הדין לערעורים יותר מאב בית דין אחד – הקשיש שבהם, יקבע מי מהשופטים האחרים ישב בדין.

229. שר המשפטים, בהסכמת השר, יקים בצו את בתי הדין המקומיים ויקבע בו את שטח שיפוטו של כל אחד מהם; שטח השיפוט של בית הדין לערעורים יהיה כל השטח שבו חל משפט מדינת ישראל.

230. (א) לבית דין מקומי תהיה סמכות ייחודית לדון ולפסוק בכל תובענה –
- (1) של הזכאי לגימלה, או של האדם אשר לידיו ניתנה הגימלה, הטוענים שקופחו בזכותם או שלא הוחלט תוך הזמן הקבוע בתקנות כתביעה שהגישו בהתאם לסימן א' של פרק ז';
 - (2) של המוסד נגד מבוטח, או נגד מי שהיה מבוטח, או נגד כל אדם שנתבע לשלם דמי ביטוח, או לפי סעיף 185 נגד מעביד;
 - (3) של מבוטח, או של מי שהיה מבוטח, או של הנתבע לשלם דמי ביטוח, או של הטוען שהוא מבוטח, נגד המוסד בכל ענין הנוגע לביטוח לפי חוק זה;
 - (4) של מבוטח נגד מעביד לתשלום תמורת דמי פגיעה;
 - (5) שבין המוסד ובין שירות רפואי מוסמך בכל ענין הנובע מההסכם ביניהם או מתקנות לפי סעיף 48;
 - (6) של אדם הטוען שלא שולמו דמי קבורה ונגרמה לו הוצאה כספית בשל כך;
 - (7) שבין המוסד ובין מי שחייב בתשלום קצבה לפי פרק ו' ובכפוף לאמור בסעיף 127.

(ב) לא תהיה לבית הדין סמכות לקבוע גילו של אדם אלא לצורך סעיף 197 בתחום מתח גילים שנקבע לפי חוק קביעת גיל, תשכ"ד-1963²⁸.

בעלי הדין

231. (א) בעלי הדין לפני בית הדין יכולים להיות —

- (1) הוכאי לגימלה או האדם אשר לידיו ניתנת הגימלה;
- (2) המוסד;
- (3) מבוטח, או מי שהיה מבוטח, או האדם הנתבע לשלם דמי ביטוח, או הטוען שהוא מבוטח;
- (4) מעביד;
- (5) שירות רפואי מוסמך;
- (6) אדם כאמור בסעיף 230(6);
- (7) מי שחייב בתשלום קצבה לפי פרק ו'.

(ב) כל נתבע בדין רשאי לבקש שיצרפו כבעל דין כל אדם הנמנה עם המפורטים בסעיף קטן (א).

232. (א) בית דין יחליט פה אחד או ברוב דעות; נחלקו הדעות של כל שלושת חברי בית הדין בדבר פסק הדין, תכריע דעת אב בית הדין.

(ב) פסק דין סופי של בית דין מקומי דינו בכל הנוגע להוצאה לפועל כדין פסק דין סופי של בית משפט שלום במשפט אזרחי, ופסק דין של בית הדין לערעורים דינו לכל דבר כדין פסק דין של בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים.

233. (א) פסק דין של בית דין מקומי ניתן לערעור בשאלת חוק לפני בית הדין לערעורים.
(ב) החלטה אחרת של בית דין מקומי ניתנת לערעור בשאלת חוק אם ניתנה לכך רשות על ידי בית הדין כגוף ההחלטה או על ידי אב בית הדין לערעורים.

234. (א) בית הדין לערעורים ובתי הדין המקומיים יקבעו את סדרי הדין לפנייהם, במידה שלא נקבעו בחוק זה או בתקנות לפיו; שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות סדרי דין לפני בית הדין, לרבות תקנות בדבר מועדים להגשת תובענות וערעורים.

(ב) בכפוף לנאמר בסעיף קטן (א) לא יהיה בית הדין קשור בסדרי הדין הנהוגים בבתי המשפט, אלא יפעל בדרך שיראנה מועילה ביותר להכרעה מהירה בשאלות הממשיות שלפניו ולמתן הגימלה המגיעת ללא שהיה.

(ג) בית הדין לא יהיה קשור בדיני ראיות וישקול לפי אומד דעתו את חומר הראיות שהובאו לפניו.

(ד) שר המשפטים רשאי להסדיר, בתקנות, דמי נסיעה ולינה ושכר בטלה של עדים שהוזמנו להעיד בבית הדין.

שכר שופטים

235. השר יקבע בתקנות הוראות בדבר שכר חברי בית הדין והשכר ישולם על ידי השר מהקצבת האוצר האמורה בסעיף 217.

²⁸ ס"ח תשכ"ד, עמ' 7.

236. השר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יקבע בתקנות הוראות בדבר הגימלאות לאחר פרישה או מוות שישולמו לשופטים מקצועיים של בתי הדין המקומיים שאינם שופטי בית משפט שלום ולאב בית הדין לערעורים שאינם שופט בית משפט מחוזי, או לשאיניהם.

גימלאות לשופטים

237. נתמנו על ידי השר עובדי בית הדין שכל תפקידם בפעולות בית הדין, ישולם שכרם על ידי השר מהקצבת האוצר האמורה בסעיף 217, והוא הדין לגבי הוצאות מיוחדות בקשר לפעולות בית הדין.

עובדי בית הדין והוצאותיו

238. כל תובענה לפני בית הדין פטורה מאגרות בית דין, וכל כתב הרשאה שניתן בקשר להופעה לפני בית הדין פטור ממס בולים.

אגרות בית דין

פרק י"ב : עונשין וביצוע

239. (א) מי שעשה אחת מאלה :

עונשין

(1) גרם במרמה, או כיודעין על ידי העלמת פרטים שיש להם חשיבות לענין, למתן גימלה לפי חוק זה או להגדלתה, בין שהגיעה לידי ובין שהגיעה לידי הזולת;

(2) מסר הצהרה כוזבת בקשר לדמי ביטוח או העלים עובדות שיש להן חשיבות לענין זה;

(3) עשה קנוניה עם אדם אחר בקשר להקטנת דמי ביטוח או להגדלת גימלה, דינו — קנס 1000 לירות או מאסר שנה אחת.

(ב) מי שלא עשה את המוטל עליו בחוק זה או בתקנות לפיו, חוץ מחובת תשלום למוסד, דינו — קנס 50 לירות בעד כל אדם שבקשר אתו נעברה העבירה.

(ג) אין סעיף זה גורע מאחריותו הפלילית של אדם לפי כל חוק אחר.

240. חברה, אגודה שיתופית או כל חבר אנשים אחר שעברו אחת העבירות המפורטות בסעיף 239, יראו כאחראי לעבירה גם כל חבר מינהלה, מנהל או פקיד של אותו חבר אנשים, ואפשר יהיה להביאו לדין ולהענישו כאילו עבר הוא את העבירה, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט בכל האמצעים הנאותים כדי להבטיח שהוראות חוק זה בקשר לעבירה הנוגה יקוימו.

אחריותם של חברי המנהלה ושל מנהלים

241. בית משפט שלום הוא המוסמך לדון בכל תביעה לפי סעיפים 239 ו-240.

בית המשפט המוסמך

242. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

ביצוע

243. השר רשאי להעביר מסמכיוותיו לפי חוק זה, להוציא את הסמכות להתקין תקנות ואת הסמכויות לפי סעיפים 208, 212(ב), 213, 223, 225, 227(ב) ו-229.

העברת מסמכיות

244. תחילתו של נוסח משולב זה היא כיום ז' באב תשכ"ח (1 באוגוסט 1968).

תחילה

לוח א'
(סעיף 1)

הכנסת מינימום חדשית לעובד עצמאי

60 לירות

לוח ב'
(סעיף 13)

הכנסת מקסימום שנחית לענין חוקת פרישה

לירות	תלויים	פרט
3,240	אם יש תלויים בו	1
2,400	אם אין תלויים בו	2

לוח ג'
(סעיף 16)

קצבת זקנה — קצבת יסוד חדשית

לירות	מספר התלויים	פרט
18.40	ללא תלויים	1
27.61	1	2
34.97	2	3
41.72	3 או יותר	4

לוח ד'
(סעיף 23)

גימלאות יסוד לשאירים

גימלה בלירות		שאר	פרט
מענק	קצבה חדשית		
	18.40	אלמנה שהיא בת חמישים ומעלה	1
		אלמנה שהיא בת ארבעים ומעלה ועוד אינה בת חמישים	2
	13.80	אלמנה שערב פטירתו של המבוטח לא היתה מסוגלת לכלכל עצמה מעבודה – כל זמן שאין היא מסוגלת כאמור, אף אם אינה בת חמישים	3
	18.40	אלמנה שעמה ילדים, יהא גילה אשר יהא – כל זמן שהילדים עמה ותוספת ילדים –	4
	18.40	ליד אחד	
	9.20	לשני ילדים	
	16.56	לשלושה ילדים ויותר	
	23.31	אלמנה שעוד אינה בת ארבעים ואינה זכאית לקצבה, או שפקעה זכותה לקצבה מכוח האמור בפרטים 3 או 4	5
441.79		אלמן	6
	18.40	אלמן שעמו ילדים – כל זמן שהילדים עמו בנוסף לקצבתו – תוספת ילדים	7
	לפי פרט 4	אלמנה או אלמן שחזרו ונישאו	8
441.79		ילדים שאין אלמנה או אלמן זכאים לקבל כשביולם תוספת לפי פרטים 4 או 7 –	9
	18.40	ליד אחד	
	27.61	לשני ילדים	
	34.97	לשלושה ילדים	
	41.72	לארבעה ילדים ויותר	
		גבול כל סכומי היסוד שישולמו בזכות מבוטח אחד לפי לוח זה, לכל היותר –	10
	62.58	אם הוגדלה הקצבה לפי סעיף 24	
	41.72	אם לא הוגדלה הקצבה כאמור	

לוח ה'

(סעיף 53)

מקסימום דמי פגיעה ליום

17.50 לירות

לוח ו'

(סעיף 94)

מענק לידה

פרט	מספר היילדים שנוולדו	לירות
1	ילד אחד	280
2	כל ילד נוסף שנוולד חי באותה לידה	80

לוח ז'

(סעיף 100)

מקסימום דמי לידה ליום

17.50 לירות

לוח ח'

(סעיף 109)

קצבת משפחה לחודש

פרט	הילד	לירות
1	הרביעי	12.50
2	החמישי	13.75
3	הששי	15.00
4	השביעי	16.25
5	כל ילד נוסף מעל לשביעי	17.50

לוח מ'
(סעיף 119)

קצבת ילדי עובדים לחודש

12.50 לירות לילד

לוח י'

(סעיפים 159 ו-160)

שיעורי דמי ביטוח

אחוזים מההכנסה	בעד	פרט	ענפים
4.8%; ביכוי משכר — 1.7%	עובד	1	א. זקנה וחיים, אמהות ומשפחות מרובות ילדים
4.8%	עובד עצמאי	2	
4.0%	מבוטח ברשות	3	
	מבוטח שלא בגדר	4	
4.5%	פרטים 1-3		
	עובד מבוטח	5	ב. ילדי עובדים
1.8%	לפי פרק ו'		
שיעור שגקבע לפי סעיף 160 (א)	מבוטח לפי פרק ג'	6	ג. נפגעי עבודה

לוח י"א

(סעיף 167)

הכנסת מקסימום ומינימום

הכנסת מינימום בלירות	הכנסת מקסימום בלירות	בעד	פרט
50 לחודש או 600 לשנה	700 לחודש או 8,400 לשנה	עובד	1
900 לשנה	8,400 לשנה	עובד עצמאי	2
360 לשנה	8,400 לשנה	מבוטח אחר	3

לוח י"ב
(סעיף 188)

הפחתות מתשלומים לקופת תגמולים

שיעור	הפחתה	פרט
1.8%	מתשלומי המעביד לפי סעיף קטן (ב)	1
1.5%	מתשלומי המעביד לפי סעיף קטן (ג)	2
1.0%	מתשלומי העובד לפי סעיף קטן (ג)	3

לוח י"ג
(סעיף 215)

זיכוי חשבונית של ענפי ביטוח

האחוז לזיכוי ענף הביטוח					דמי ביטוח לפי פרטים בלוח י"
נפגעי עבודה	ילדי עובדים	משפחות מרובות ילדים	אמהות	זקנה וחיים	
—	—	10.42	12.50	77.08	1 2
—	—	—	7.50	92.50	
—	—	11.11	6.67	82.22	4
—	100	—	—	—	5
100	—	—	—	—	6

לוח י"ד
(סעיף 217)

הקצבת האוצר למוסד

שיעור	הבסיס לחישוב	פרט
10%	דמי ביטוח וזקנה וביטוח חיים	1
52%	דמי ביטוח משפחות מרובות ילדים	2

יעקב שפיירא
שר המשפטים

לוח השוואה

הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם
139(ג)(1)	(ז)68	174 רישה	43(א)	94(ב)	30(ב)	1	1(א), לוח א'
140	69	166	43(ב)	95	30(ג)	2	2(1)(ב)
178	69א	176(א)—(ג)	43(ג)—(ה)	94(ג), (ד)	30(ד), (ה)	3	3(2)(ב)
150	70(א), (ב)	160(ד)	43(ג) מציעה	93	31	4	4(ג)
155	70(ג)	174 סיפה	43(ו)	104(א), 1	31	199(א), 1	2(א), (ב)
151	70(ד)	175 רישה	43(א)	105 רישה	31	199(ג), (ד), רישות	2(ג), (ד)
154	70(ה)	176(א), (ב)	43(ב)	106	31	200	2(ה)
152	70(ו)—(ז)	176(ד)	43(ג)	113	31	7	3(א)
153	70(א)	175 סיפה	43(ד)	107	31	7	3(א)
142	71	187	44	108	31	8	3(ב)
197	72(א), (ב)	159(ב)	45(א) רישה	117(א) סיפה, (ב)	31	9	3(ג)
6	72(ג)	167(ג)	45(א) סיפה	117(א) רישה, 1	31	10	3(ד)
198	72א	217(ב)	45(ב)	118	31	17, 5, 1	4
199(ב)	73	159(ג)	45(ג) רישה	119, לוח ט'	31	13, 12, 11	5(1), 2(2), 3(3)
199(ב) רישה,	74	188(ד)	45(ג) סיפה	120	31	14	5(4)
1, 201		169	46(א)—(ד)	121	31	11	6
202	75	168	46(ה)	122	31	15	7
203	76	116	46	122	31	21	9(א)
204	77	158	47	123(א)	31	30	9(ב)
205	78	171	48	124	31	29	10(א)
199(ב) סיפה, 1	79(א)	184	48	125	31	30	10(ב)
206	79(ב)—(ד)	185	49	126	31	22	11
207	79א	181	50	127	31	35	13
208	80	179	51(א), (ב)	117(ג)	31	32	13א
209	81	182	51(ג)	156	32	40	13ב
210	82	172	52	157(א), 159(א)	33(א)	36	14(א)—(5)
211	84	183	53	161(א), לוח י'	33(ב)	37	14(א) (6)
212	85	177	54	157(א), 159(א)	33(ב)	38	14(ב)
213	86	173	54	161(א), 165(א)	33(ב)	39	14(ג)
214	87(א)	196	55	לוח י'	33(ב)	41	15
215(ג)	87(ב)	215(א), (ב), לוח י"ג	56	164	34(א), (ג), (ד)	31	16
216	87(ג)—(ה)	188(ג), לוח י"ב	57(א)	167, לוח י"א	34(א) סיפה, (ב)	1, 34	17
218	88	188(ב), לוח י"ב	57(א)	157(א), (ד)	35	42	18
219	89	188(ב), לוח י"ב	57(ב)	159(א), 161(א)	35	44	19(א)—(ה)
220	89א	188(א)	57	לוח י'	36(א), (ג), (ד)	45	19(ו)
221	90	222	58	164	36(א), (ג), (ד)	47	19(ז)
223	91	189	59	167, לוח י"א	36(א) סיפה, (ב)	48	20
סיפה (ג) 199	92(א)	193	60	157(א), (ד)	37	58(א)	20א
סיפה (ד) 199	92(ב)	194	61	159(א), לוח י'	37	60	21(א)
129	93	195	61	159(א), לוח י'	37	59	21(ב)
128	94	191	62(א)	157(א), 159(א)	37	75	22(א)
130	95	190	62(ב)	לוח י'	37	74(א), 1	22(ב)
131	96	192	63	157(א), 159(א)	38(א)	87	23
132	96א	134	63	160(א), לוח י'	38(א)	88	24
133	97	143	64(א)—(ד)	162	38(ב)	83	24א
1, 224	98	145	64(ה)	160(ג)	38(ג)	83	24ב
225	99	148	65(א)	163(א)	39(א)	89	25(א)—(ג)
226	100	149	65(ב)	167, לוח י"א	39(א) סיפה, (ב)	90	25(ד)
227	101	136	66(א), (ב)	163(ב)	39(ג) רישה	83	25א
228	102	137	66(ג)	170	39(ג) סיפה	84	25ב
229	103	70(ב)	66(ד)	161(ב) רישה	40(א)	85	25ג
230	104	147	67(א)	161(ג), לוח י'	40(ב)	86	25ד
231	105	146	67(ב)	161(ב) סיפה	40(ג)	96	26 רישה
232	106	135	68(א)	186	40(ג)	91	26 סיפה
233	107	139(ב), (ג)	68(ב)	180	41	92	27
234	108	138	68(ג)	217(א), (ב)	42(א)	97	28 רישה
235	109	123(ב)	68(ד)	לוח י"ד	42(א)	103	29
236	109א	123(ג)	68(ה)	217(א), (ב)	42(א)	94(א), (ה)	30(א)
237	110	123(א), 139(ב)	68(ו)	217(ד)	42(ב)	לוח ו'	

הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש
	5 99(ב)	62	א8		תוספת ג':	238	111
	6 100 רישה, לוח ז'	64	9	42 סיפה, (א)43	1	239	112
	7 רישה (א)101	63	10	(ב)43	2	240	113
	7 מציעתה (2), (3)	65	11	(ג)43	3	241	114
	7 סיפה (ב)101, (א)101	72	12	(ד)43	4	242	115
						243	116
			תוספת ר':		תוספת ד':	הושמט	117
	8 (ב)101, (א)101	(ב)74	1	(ב)48	1	הושמט	118
	9 רישה (א)102	(1), (2)76	2	(א)49	2		
	9 סיפה (א)100	(2)76	3	(ב)49	3		
	10 (ב)101, (א)101	(א)77	4	50	4	11 סיפה	1
	141 תוספת ח'	(3)76	5	51	5	16, לוח ג'	2
	תוספת ט' לוח י"ג	(5)76	6	52	6	18	3
		(4) 76	7	(א)53, לוח ה'	7	19	4
		78	8	1, 57	א7	20	5
	תוספת י':	(ב)77	10	(א)54	8 רישה		
	1 109 רישה, לוח ח'	(6)76	11 רישה	(3), (2)56	8 מציעתה		
	2 109 סיפה	81	11 סיפה	(1), (ב)54, סיפה	8 סיפה	5	תוספת ב':
	3 רישה (א)110	79	12	(2), (ב)54, סיפה	9	(1), (2)	
	3 סיפה (3)110	(7)76	13	(1)56	10 רישה	21 סיפה	(3)1
	4 רישה (2)110	81	14	(ד)58	10 מציעתה	(א)23, לוח ד'	6—2
	4 סיפה (א)110, (ב)	80	15	(ב)53	10 סיפה	5—1	
	5 (א)111, (ב)	82	16	55	11	(א)23, (א)27, (ג)	8
	א5 105 סיפה	144	17	(ג), (ב)58	12	לוח ד' 8	
	6 (ג)111		תוספת ז':		תוספת ה':	26	9
	7 112	(א)97	1 (א) רישה	1, 66	1	(א)23, 28	11
	8 (ב)104	(1)98 רישה	1 (א) סיפה	67	3	לוח ד' 9	
	9 114	(א)98, (ב)97, (א)	1 (ב)	69	א3	24	12
	10 115	(1)98, (ב)97, (א)	1 (ג)	68	4	23 (ב), לוח ד' 10	13
	תוספת י"א 40	(א)99	2	73	5	25	14
	תיקון 11, סעי' 68	96, (א)98	3	(א)70	6	(א)23, לוח ד' 6	(א)15
		96, (2)98	4	71	7	(א)23, לוח ד' 7	(ב)15
		(1)98, (ב)96	א4	61	8	27 (ד), לוח ד' 8	16
						(ג)23	17